

Lesník

Obsah

- 3** Anketa
- 4** Na slovičko s...
obchodným riaditeľom podniku
Miroslavom Lelákom
- 5** Konferencia
Aktuálne otázky ochrany
prírody a starostlivosť o les pri
rozvoji vidieka
- 6** XX. Majstrovstvá SR a 7. ročník
Oravského pohára v práci s
motorovou pílou v Námestove
- ~ Čo bolo základom úspechu
víťaza súťaže DREVORUBAČ
2012?
- 7** Radi prídu do Námestova znova
- ~ Slovenskí drevorubači na Maj-
strovstvách sveta v Bielorusku
- ~ Chata profesora Komárka
- 8** Stretnutie s poľským lesníkom
v Livove
- 9** Spolupráca pri výskume medve-
ďa
- 10** Slovenské lesníčky sa opäť stre-
tli
- 11** Dni Svätého Huberta 2012
- ~ Úspešná Hubertovská kvapka
krvi
- 12** Lovúm v Karpatech předcházely
prázdniny v pralesích
- ~ Sto rokov v horách
- ~ Z redakčnej pošty
- 13** Posledná jedľa pošťára Kalafusa
- 14** Kto je zodpovedný za Tatry
zožraté lykožrútom?
- 15** LESY SR, š.p. vyhlásili 38. Vý-
znamné lesnícke miesto Múze-
um vo Svätom Antone
- 16** Absolventi Lesníckej majstrov-
skej školy v Kokave nad Rimavi-
cou sa stretli po 40 rokoch
- ~ Exkurzná trasa lesníckych se-
niorov viedla na juh
- 17** Služobná knižka alebo povin-
nosti od rána do večera, v pia-
tok i sviatok.
- 18** Ako 14 ročný sprevádzal
prof. Júliusa Komárka na poľo-
vačke...
- 19** Úžasní svet spleťania
- 20** Prof., Ing., DrSc. Alois Zlatník
- 21** Lesnícke dni PRO SILVA na OZ
Revúca.
- 22** V lesoch pohoria Troodos ukry-
tá nádhera, maľované kostoly
a kláštory na Cypre
- 24** Uveríte?
- ~ Zasmejte sa
- 25** Chata Oravice
Naše zariadenia
- ~ Sumec na špenáte
Receptár
- 26** Ahoj deti!
- 27** Kalendár akcií
- ~ Pracovné jubileá
- ~ Životné jubileá
- 28** Putovná výstava Smrečiny sa
presunula do Banskej Bystrice

6

9

11

22

Lesník

časopis zamestnancov
š.p. LESY SR
Banská Bystrica
september 2012

Šéfredaktor:
Ing. Vlastimil Rezek (vr)

Redaktori:
Ing. Milan Longauer
Ing. Rudolf Bruchánik
Jiří Junek

Stáli prispievatelia:
Mgr. Tatiana Figurová
Ing. Viliam Stockmann

Foto na titulnej strane:
Vlastimil Rezek

Grafická úprava:
ANGEMY, s.r.o.
www.angemy.eu

Adresa redakcie:
LESY SR, š.p.
Námestie SNP č. 8
975 66 Banská Bystrica
telefón: 048/43 44 278
fax: 048/43 44 191
e-mail: vlastimil.rezek@lesy.sk

„Sme odsúdení na spoluprácu“ znie jasný odkaz zo spoločnej konferencie Aktuálne otázky ochrany prírody a starostlivosť o les pri rozvoji vidieka, organizovanej Slovenskou lesníckou komorou. V piatok 7. septembra sa v aule Technickej univerzity vo Zvolene stretli zástupcovia lesníkov, ekológov, samospráv aj nevládných organizácií, aby zopakovali svoje vyhranené stanoviská k ochrane lesov. Iné sa však ani nedalo očakávať. Rozpory vo vnímaní ochrany prírody v priebehu rokov prerástli často až do osobnej nevraživosti zúčastnených strán a bude veľmi ťažké prelomiť bariéru dvojstranných monológov, jednofarebného vnímania problému a naučiť sa počúvať svojich oponentov. Základom pre obnovenie dôvery a vzájomnej úcty je nepoužívať demagogické argumenty a pripustiť možnosť, že aj druhá strana môže mať v určitých prípadoch pravdu. V podobných sporoch nejde o víťazstvo. Pravda totiž väčšinou býva niekde v strede. Ide o dosiahnutie kompromisu, ktorý bude osočný pre všetkých obyvateľov tejto krajiny.

Haršniek Juraj

Anketa

Už je to dva mesiace, kedy boli do vedení odštepných závodov menovaní noví riaditelia. Na prvé skúsenosti s riadením závodov sme sa opýtali niektorých z nich.

Jozef Valúch

riaditeľ OZ Žilina

Funkcia riaditeľa lesného závodu je pre mňa novou výzvou. Za dvadsaťpäť rokov som prešiel už takmer celým spektrom lesníckych činností, takže viem posúdiť, „kde nás topánka tlačí“. Jednou z prvoradých úloh bude prispieť k očiste mena lesníkov, ktorí sú niektorými „tiež aktivistami“ vykreslovaní dobre že nie ako nepriatelia prírody a spoločnosti. Faktom je, že sa v poslednom čase akosi pozabudlo na celospoločenské funkcie lesa a tak nápravu v tomto smere pokladám za jednu z hlavných úloh novej generácie riadiacich pracovníkov, ku ktorej sa sám počítam.

Peter Kodaj

riaditeľ OZ Palárikovo

V našom OZ pracujem prakticky od nástupu do zamestnania a za 25 rokov doterajšej praxe som prešiel viacerými pozíciami (z toho 15 rokov ako vedúci LS postupne na troch lesných správach) a môžem povedať, že závod a ľudia, ktorí tu pracujú, dobre poznám. Myslím si, že viem, čo môžem od koho očakávať a spolupracovníci zas vedia, čo môžu očakávať od mňa. Ťažko je preto hodnotiť moje prvé dojmy a skúsenosti, lebo tie v podstate prvými ani nie sú a vychádzajú z môjho doterajšieho poznania.

V súčasnosti je každá personálna zmena vnímaná veľmi citlivo a vyvoláva viaceré rôznych očakávaní, u niekoho možno aj obavy, u iných snád nádej na zlepšenie súčasnej situácie.

V doterajšej praxi som vždy pristupoval k plneniu pracovných úloh na každej svojej pozícii s pocitom zodpovednosti jednak voči firme, ale aj kolegom a takisto v neposlednom rade aj voči sebe a svojej rodine. K tomuto pocitu zodpovednosti a lojalnosti som sa snažil viesť aj svojich podriadených všade, kde som doteraz pôsobil. Moja nová pozícia riaditeľa OZ nebude v tomto smere výnimkou...

Jozef Sedlák

riaditeľ OZ Košice

Áno? Prešli dva mesiace? Boli to najrýchlejšie dva mesiace v mojej lesníckej praxi, naplnené snahou stabilizovať OZ tak, aby dosahoval stabilne dobré výsledky a zisk. Veľa... nových vecí, nových a starých známych. Snažím sa veľa vecí stihnúť a známych nesklamať, nesklamať les a pomôcť mu. Nami obhospodarovanej les by mal mať peknú zdravú zelenú farbu a nie chorú hned, ktorú vidíme v našich veľhorách.

Peter Mixtaj

riaditeľ OZ Rimavská Sobota

Áno, uplynuli dva mesiace čo sme boli „piatok trinásteho“ vymenovaní za riaditeľov OZ. V prázdninovom čísle Lesníka nám redaktor žela veľa šťastia, veľa správnych rozhodnutí a pevné nervy. Z môjho pohľadu môžem povedať, že pevné nervy boli asi najdôležitejšie. Prvé dojmy sú určite pozitívne, či vo vzťahu k zamestnancom alebo vo vzťahu riešenia problémov alebo požiadaviek voči pod-

niku. Čo sa týka výrobných procesov, na našom OZ už v čase môjho nástupu do funkcie boli ukončené verejné obstarávanie na odvoz dreva a na pestovateľskú činnosť. Tieto verejné obstarávania priniesli šetrenie nákladov na uvedených činnostiach oproti plánovaným nákladom. V súčasnosti sme ukončili plánovanie ťažbovej činnosti na rok 2013 ako podklad pre verejné obstarávanie ťažbovej činnosti na rok 2013. Teraz nás čaká vypracovanie hospodárskeho zámeru na rok 2013, tak aby sme mohli do nového roku vykročiť bez akýchkoľvek problémov.

Milan Garaj

riaditeľ OZ Topoľčianky

Kedže som pracoval v prevádzke na pozícii vedúceho lesnej správy takmer tri decénia, určite posudzujem mnohé pracovné problémy a okolnosti už z nadhľadu. Samozrejme z toho vychádzali i moje prvé dojmy na pozícii riaditeľa OZ Topoľčianky. Väčšinu vecí riešiť s rozvahou a vsádzať na tímovú prácu s jasnými cieľmi a stratégiou pre náš odštepný závod.

Prvé skúsenosti boli v tom, že som musel akceptovať množstvo formálnych i neformálnych návštev a stretnutí so svojimi spolupracovníkmi.

Celkove môžem s odstupom času hodnotiť moje dojmy a skúsenosti pozitívne - došlo akoby k reštartu pracovného kolektívu.

Na slovíčko s...

o aktuálnych problémoch a výhl'adoch do budúcnosti podniku LESY SR sme sa rozprávali s obchodným riaditeľom podniku Miroslavom Lelákom

Po rekordných ťažbách dreva v rokoch 2009, 2010 sa postupne ťažba znižuje. Ako sa podnik vyrovná s týmto faktom. Čo čaká LESY SR v nasledujúcom období?

Od roku 2010 sa najväčší pokles ťažieb v š.p. LESY SR týka najmä ihličnatého dreva. Kým v roku 2010 podnik ťažil 2,825 mil. m³, v roku 2011 to bolo o 786.134 m³ menej. Medziročný pokles ťažby o takmer 300.000 m³ na 1,739 mil. m³ je naplánovaný aj v tomto roku. Priaznivejší výhľad nemáme ani na budúce obdobie. Predpoklad ťažby ihličnatého dreva na rok 2013 je 1,408 mil. m³, čo je oproti roku 2012 o ďalších 322.130 m³ menej. V porovnaní rokov 2013/2010 je pokles ťažby ihličnatej hmoty o 1,417 mil. m³. Týka sa to predovšetkým dreviny smrek.

Celková ťažba v podniku LESY SR v porovnaní rokov 2012 a 2011 poklesla o 590.585 m³ a na budúci rok očakávame ďalší pokles o 214.400 m³ (v porovnaní s rokom 2012) na úroveň 3,6 mil. m³.

Takéto znižovanie ťažieb najmä ihličnatého dreva sa odzrkadlilo v obchodnej činnosti. Kvôli nedostatku guľatinových sortimentov najviac žiadanej dreviny smrek vzniklo značné nnutie pri uzatváraní kúpnych zmlúv. Naši odberatelia sa v priebehu spomínaných rokov museli vyrovnáť so znižovaním objemu kontrahovaných objemov. Kým mal podnik v roku 2010 pri predaji ihličnatej guľatiny smrek/jedľa 483 zákazníkov, v roku 2011 to bolo už len 345 zákazníkov a tento klesajúci trend pokračuje aj v roku 2012.

Ďalším problémom z pohľadu obchodu a výšky tržieb je pomer ihličnatého a listnatého dreva. Zatiaľ čo v roku 2011 sme boli ihličnatým podnikom s pomerom 51:49 % prospech vyťaženej ihličnatej hmoty, v roku 2012 došlo k výraznej zmene tohto pomeru. Od začiatku roku 2012 sa LESY SR stávajú listnatým podnikom s pomerom 45:55 % v prospech listnatého dreva. Tento trend bude pokračovať aj v roku 2013, kde na základe predpokladanej ťažby vychádza pomer 39:61 %.

Toto sú vážne momenty v ťažbovej činnosti, ktoré sa vo výraznej miere odzrkadlia v obchode a z titulu nižšieho priemerného speňaženia listnatého dreva ale aj podielu listnatých guľatinových sortimentov aj v ekonomike nášho podniku.

Aký je váš názor na súčasné ceny ihličnatej guľatiny. Nebude možné vzhľadom na vysoký dopyt zvýšiť jej cenu a nahradiť tak výpadok príjmov vyplývajúcich z nižšej ťažby?

Čo sa týka súčasnej úrovne cien ihličnatého dreva z pohľadu predajných cien reziva na európskych trhoch je súčasná

cena guľatinových sortimentov adekvátna. Myslím si, že momentálne sa pohybuje na hornej hranici akceptovateľnosti. Cenovú politiku určuje otázka dopytu a ponuky. Keďže z titulu klesania ťažieb je ponuka výrazne nižšia ako dopyt, utvára sa priestor na možnosť úpravy cien. Tento priestor dôkladne monitorujeme. Pretože sa však v obchodnej politike snažíme stavať na dlhodobých kontraktach, fungujúcich obchodných vzťahoch a platobnej schopnosti odberateľov, nebolo by správne „aby sme to prepálili“ a dostali našich odberateľov do platobných problémov, čím by sa zrútila celá naša obchodná činnosť.

Aké sú možnosti získať drevo od štátneho podniku pre nových zákazníkov?

Štátny podnik realizuje predaj drevnej hmoty v zmysle vnútro podnikových predpisov a podľa možností, ktoré vychádzajú z objemu disponibilných zdrojov jednotlivých časových období. Na základe uvedených množstiev je možné prerozdeliť predaj dreva v súlade s platnými dlhodobými kúpnyimi zmluvami a zostávajúce objemy predáť tak, aby boli do určitej miery uspokojené aj požiadavky tuzemských regionálnych spracovateľov dreva.

Budú zachované elektronické aukcie?

Elektronické aukcie dreva sú považované za najtransparentnejší spôsob predaja drevnej hmoty. Chápeme ich ako monitoring trhu s drevom či už po stránke dopytu, ale hlavne po stránke cenovej ponuky. Tieto informácie sú veľmi dôležité

v obchodnej činnosti a do značnej miery ovplyvňujú aj priebeh obchodných rokovanií, aj preto budú EAD zachované aj v budúcnosti. Predaj týmto spôsobom sa realizuje len pre lukratívne a zaujímavé sortimenty a dreviny. To znamená, že o čo momentálne nie je záujem, to sa ani v EAD predáť nedá. Obchodná činnosť podniku je zameraná predovšetkým na dlhodobých odberateľov, ktorí sa v minulosti vyprofilovali a ktorí z pohľadu obchodu odoberajú širokú škálu sortimentov a drevín.

Nesmieme však zabúdať že od r. 2001 podnik prostredníctvom odšepných závodov realizuje aj iný, dnes už skúsenosťami overený spôsob transparentného predaja dreva a to prostredníctvom verejne dostupných dražieb dreva cenných sortimentov. Aj tento spôsob predaja si záujemcovia rýchlo osvojili a pre nás sa stal už nielen tradíciou a prostriedkom ako lepšie predáť drevo a zvýšiť si tržby, ale aj prezentáciou výsledkov lesníckeho hospodárenia.

Plánuje podnik zmenu obchodnej politiky?

Vzhľadom na klesajúce ťažby by som osobne zameral do budúcnosti obchodnú politiku na uzatváranie krátkodobějších zmlúv.

Ako sa podnik vyrovná so zmenou skladby dreva keď prevládajú listnaté sortimenty?

Súčasný stav v odbere listnatého dreva guľatinových sortimentov predovšetkým v drevine buk je v porovnaní s minulosťou

veľmi nepriaznivý. Dá sa zobchodovať dýharenská hmota, vlákninové drevo a palivo, v dopyte však úplne vypadol prostredný segment označovaný ako piliarska hmota na klasický porez. Cena BK piliarskej guľatiny je v súčasnosti výrazne vyššia ako je cena výrobkov z bukoveho dreva. Dopyt po tomto sortimente v poslednom čase do určitej miery kompenzoval záujem o jadrový buk, ktorý sa dostal do oka dizajnérom a stal sa módnym trendom nábytkových zostáv. Naopak o „čistý“ buk je záujem výrazne nižší.

Vzhľadom na vývoj ťažieb u š.p. LESY SR a prevládajúci pomer listnatého dreva (viď vyššie) v drevine buk je toto vážnym momentom ako budeme v budúcnosti vedieť drevinu buk zobchodovať. Na základe týchto výsledkov vidíme že hlavnou budúcou drevinou v obchodnej činnosti š.p. nebude smrek ale buk.

V poslednom období prenikajú kuloárne informácie o záujme investorov postaviť na strednom Slovensku prevádzku na spracovanie bukovej guľatiny. Táto investícia by iste výrazne pomohla v obchode a predaji tejto dreviny aj u š.p. LESY SR.

Niektorí majitelia lesa vinia podnik zo zníženia cien dreva na trhu, ktoré mali LESY SR spôsobiť podpisom dodatkov o cenách s veľkými odberateľmi.

V uplynulom období LESY SR nepodpisovali žiadne dodatky ohľadom zníženia cien. Naopak, hľadáme každý možný priestor na ich úpravu na spravodlivú úroveň.

Cena palivového dreva prekračuje cenu vlákniny, neplánuje podnik zvýšiť podporu predaja paliva na úkor vlákniny?

Cena je vždy otázkou dopytu a ponuky a to platí aj pre palivové drevo. Pri veľkom dopyte je cena logicky vyššia. Objem vlákninového dreva v š.p. LESY SR je výrazne vyšší ako je objem palivového dreva. Vlákninové drevo je smerované najmä pre odberateľov v celulózo-papierenskom priemysle, kde cena tohto sortimentu vychádza z obchodných rokovanií a situácie na trhu výroby papiera a celulózy. Matematicky sa tieto ceny dajú porovnávať, no z hľadiska dodávaného objemu je to neporovnateľné. V neposlednom rade tu funguje určitá história spracovania dreva v celulózo-papierenskom priemysle a dodávky dreva majú vplyv na zachovanie zamestnanosti v týchto firmách, čo je aj v záujme štátu.

A čo na záver...?

Vedenie š.p. LESY SR si kvôli poklesu objemov v ťažbách dreva a zmeny ich drevinového zloženia veľmi vážne uvedomuje dôsledky, ktoré tieto zmeny prinášu. Je preto na každom z nás, ako sa postavíme ku kvalite vykonávaných prác, ku kvalitatívnemu a cenovému zhodnocovaniu drevnej suroviny, hľadaniu vyššieho speňaženia sortimentov dreva, pretože tento výpad v objeme sa už nedá v budúcnosti nahradiť zvyšovaním cien. Potrebné tržby musíme nahradiť kvalitnou a zodpovednou prácou každého jednotlivca.

Ďakujem za rozhovor

-vr-

Konferencia Aktuálne otázky ochrany prírody a starostlivosť o les pri rozvoji vidieka

Slovenská lesnícka komora spolu s TÚ Zvolen zorganizovala spoločné stretnutie lesníkov, ekológov, vedeckých pracovníkov aj zástupcov samospráv a mimovládnych organizácií, venované problémom a rozdielnym prístupom k ochrane prírody. Diskutujúci sa väčšinou zhodli na tom, že Slovensko má nadpriemerne veľké množstvo lesov zaradených v najrôznejších chránených územiach a že nie je možné chrániť prírodu bez spolupráce všetkých zúčastnených strán.

Konferenciu otvorili ministri pôdohospodárstva a životného prostredia Ľubomír Jahnátek a Peter Žiga, po nich predniesli svoje príspevky Tomáš Dražil z Národného parku Slovenský raj, Martin Moravčík z NLC a Michal Wieszík z TU Zvolen. Za lesníkov poukázal na problémy spojené s ochranou prírody generálny riaditeľ LESOV SR Ctibor Határ a za nešťatny sektor podpredseda Únie regionálnych združení vlastníkov nešťatných lesov Slovenska Milan Ovseník. Mimovládne organizácie zastupoval Marián Jasík a samosprávy primátor Brezna a poslanec NR SR Jaroslav Demian.

Zásadnou informáciou bolo hneď na úvod vyhlásenie ministra Žiga: „V poslednom čase sa objavujú rôzne aktivity a návrhy aj z prostredia poslancov národnej rady, že ministerstvo životného prostredia a Štátna ochrana prírody by mala prebrať úplnú správu na chránených územiach. V tejto chvíli chcem prehlásiť, že náš rezort nemá ambíciu získať lesy v chránených územiach a národných parkoch do svojho vlastníctva. Nemá na to ani finančné, ani personálne kapacity,“ povedal Žiga. Ostatné príspevky sa niesli v duchu doterajších vyhlásení jednotlivých profesijných skupín. Pozitívna bola v niektorých príspevkoch snaha o kompromis a pochopenie druhej strany. Bohužiaľ, nie u všetkých.

Úspechom však bolo aj to, že sa skupiny s rozdielnym pohľadom na spôsoby riešenia aktuálnych problémov slovenských lesov, dokázali v relatívne pokojnej atmosfére vypočuť. „Dokázali sme pomenovať problémy a to je dobrý základ,“ povedal štátny tajomník ministerstva životného prostredia Ján Ilavský. Rozpory v prístupe k ochrane by mala vyriešiť na

odbornom základe mezirezortná komisia zložená zo zástupcov oboch ministerstiev. Tá by sa mala zaoberať zmenami zákonov o ochrane prírody a krajiny, o lesoch aj o poľovníctve. Ďalším výstupom by mali byť kritériá na prehodnotenie sústavy chránených území. Skupina sa mala tiež zaoberať novými postupmi pri riešení majetkovej ujmy za dodržiavanie obmedzení vyplývajúcich z ochrany prírody.

Na záver konferencie prijali jej účastníci záverečné vyhlásenie, ktoré zhrnúli do nasledujúcich bodov:

- Vedenie MPaRV SR a MŽP SR konštatujú, že konferencia „Aktuálne otázky ochrany prírody a starostlivosti o les pri rozvoji vidieka“ splnila svoj cieľ, ktorým bolo pomenovanie najdôležitejších okruhov problémov v ochrane prírody pri starostlivosti o lesy v rámci rozvoja vidieka. Oba rezorty ju považujú za začiatok konštruktívnej diskusie na hľadanie odborných riešení metodických, legislatívnych a praktických problémov súvisiacich s obhospodarovaním a ochranou lesov.
- Rezorty potvrdzujú záujem a budú podporovať pokračovanie dialógu v danej téme.
- Rezorty založia spoločnú pracovnú skupinu zloženú z odborníkov zainteresovaných rezortov, ktorá bude predkladať návrhy riešení spoločných problémov.
- Pracovná skupina bude úzko spolupracovať pri vypracúvaní návrhov novelizácie legislatívy a jej zosúladovania (zákon o lesoch, zákon o poľovníctve, zákon o ochrane prírody a krajiny), pri vypracovaní návrhu metodiky a postupu na prehodnotenie sústavy chránených území a metodiky a postupu riešenia úhrady majetkovej ujmy vyplývajúcej z obmedzení vlastníkov lesov.
- Rezorty sa dohodli, že pri vyhlasovaní nových chránených území sa bude postupovať podľa spoločne odsúhlasenej metodiky a postupu na prehodnotenie sústavy chránených území. Vyhlásenie každej novej lokality bude prerokované v Pracovnej skupine.

-vr-

XX. Majstrovstvá SR a 7. ročník Oravského pohára v práci s motorovou pílou v Námestove

Začiatkom augusta, presnejšie v dňoch 2. – 4. augusta 2012, opäť zaznel na nábřeží Oravskej priehrady v námestovskom amfiteátri koncert motorových píl na XX. Majstrovstvách SR v práci s motorovou pílou s medzinárodnou účasťou.

Na štart nastúpilo 26 seniorov (2 Nemecko, 4 Poľsko, 13 Česko, 7 Slovensko), 10 juniorov (3 Česko, 7 Slovensko), z toho 11 Slovákov z Oravy. Nemeckí pretekári boli na Slovensku po prvýkrát. Oproti minulým ročníkom chýbali zástupcovia Ukrajiny. Generálnym partnerom 20. Majstrovstiev bola tento rok fy Dolmar, člen skupiny Makita Group. Ďalším partnerom bola fy Husqvarna.

Celkový víťaz súťaže Jaroslav Kukuc z Liesku na Orave pri vrcholnom preteku odvetvovaní.

Na stupňoch víťazov. 1. miesto Jaroslav Kukuc z Oravy 2. miesto Jiří Anděl z Moravy 3. miesto vlaňajší víťaz súťaže Tomáš Kvasničák

Tomáš Kvasničák z Oravského Veselého bol celkovo tretí

Majstrovstvá prebiehali vo vynikajúcej súťažnej atmosfére, podporovanej slušne obsadeným hľadiskom a pri perfektnom technickom a organizačnom zabezpečení.

Riaditeľom súťaže bol Jozef Herud, hlavným rozhodcom p. Viliam Záhumenský, ktorý mal pri sebe ešte 12 rozhodcov.

Medzi hosťami sme zaznamenali poslankyňu VÚC a NR SR Vieru Mazúrovú, primátora Námestova Jána Kaderu, z MPaRV bol prítomný Ján Mizerák, gene-

rálny riaditeľ sekcie LH a spracovania dreva, z GR LESY SR organizačný riaditeľ Ján Kostrian, a obchodný riaditeľ Miroslav Leľák. Českú reprezentáciu viedol Jiří John.

Prvá národná súťaž v práci s motorovou pílou bola na Slovensku v roku 1974. Od roku 1990 sa konajú Majstrovstvá SR a od roku 2002 Oravský pohár.

XX. Majstrovstvá SR plnili aj svoju úlohu nominácie súťažiacich na Majstrovstvá sveta, ktoré sa konali v Bielorusku v Raubichi.

Popri hlavných disciplínach bežali v areáli amfiteátra viaceré sprievodné disciplíny pre deti aj dospelých. Nechýbala lesná pedagogika, pozornosť divákov pútala i snaha organizátorov o slovenský rekord v zbere a premiestňovaní lykožrúta smrekového. Zápis do knihy slovenských rekordov sa vydaril. Ide o ustanovujúci rekord, keď 1539 „zberačov“ nazbieralo 153.900 lykožrútov.

Jozef Brunčák OZ Námestovo
Foto: Jiří Junek

Čo bolo základom úspechu víťaza súťaže DREVORUBAČ 2012?

K štvorici slovenských súťažiacich na XI. majstrovstvách Slovenska v práci s motorovou pílou Drevorubač 2012, ktorí sa v bohatej konkurencii pretekárov umiestnili na prvom, treťom, štvrtom a piatom mieste, patril aj drobný štyridsiatik z obce Liesek neďaleko Tvrdošína Jaroslav Kukuc.

V jednotlivých disciplínach sa umiestnil takto: v ťažbe bol tretí, vo výmene reťaze druhý, v presnom reze síce šestnásty, no v kombinovanom reze zvíťazil. Vo finále kráľovskej disciplíny – odvetvovaní – sa stretol s mladým slovenským pretekárom Markom Lubasom. Zvíťazil nad ním, získal 1621 bodov, stal sa aj majstrom Slovenska. Marek Lubas skončil celkovo siedmy s 1550 bodmi. V záverečnom ekhibičnom preteku Jaroslav Kukuc

tesne podľahol celkovo druhému súťažiacemu Jiřímu Andělovi.

To však vôbec nemá vplyv na to, že si spolu s ďalšími dvoma Oravcami Tomášom Kvasničákom a Jaroslavom Pervekom vybojovali postup na Majstrovstvá sveta v práci s motorovou pílou v Bielorusku. Jaroslav Kukuc sa už po druhý raz stal majstrom Slovenska a vlní aj majstrom ČR.

Zaujímalo nás, čo bolo základom jeho úspechu v pretekoch drevorubačov: „Absolvoval som rovnako ako všetci tohto roku vrcholne umiestnení oravskí pretekári Stredné odborné učilište lesnícke v Tvrdošíne. Tam sme dostali výborné základy nielen pre súťaže, ale pre celý život.“

Jiří Junek

Radi prídu do Námestova znova, cítili sa tam dobre

Pred zahájením súťaží si na stolíku pri aute skúšali výmenu reťaze na píle dvaja páni. Zaujalo ma, že nad nimi stála vlajka s medveďom, ale nebola to vlajka Oravy. Zo zvedavosti som sa s nimi dal do reči. Jeden nerozumel ani slovo, druhý odpovedal plynulou češtinou, aj keď s trocha cudzím prízvukom.

Nemeckí súťažiaci Josef Kučera a Manuel Nolte.

Páni, odkadiaľ ste na drevorubačskú súťaž prišli?

Zaujímali ste sa o vlajku, teda tá je berlínska, sme z Nemecka. Kolega Manuel Nolte je čistý Nemeck, ja sa volám Jozef Kučera a som pôvodne z Prahy. Rodičia sa so mnou do Nemecka presťahovali v roku 1981.

Ste lesníci, alebo drevorubači?

Absolvoval som lesnícke učilište, sme podnikatelia, dodávatelia lesníckych prác. Akým spôsobom sa v Nemecku obhospodarujú lesy?

V centrálnej časti Nemecka prevažne veľkoplášnym spôsobom.

V Českej alebo Slovenskej republike súťažíte na drevorubačských súťažiach po prvýkrát?

V roku 2005 sme boli v Svobodě nad Úpou, prednedávnom sme súťažili v Čechách v Skelné Huti na Poháru VLS a XI. Majstrovstvách ČR. V Námestove sme po prvýkrát.

Ako sa vám tu páči?

Na tak krásnom mieste sme ešte nesúťažili. Amfiteáter u priehrady, v pozadí lesy, nábregie je krásne upravené, organizácia aj zaistenie vynikajúce. Cítime sa tu dobre. Atmosféra je úžasná. Nabudúce prídeme znova a zoberieme so sebou aj svojich kolegov.

Páni Manuel Nolte a Josef Kučera sa v súťaži umiestnili v prvej polovici štartujúcich, na šiestom a 17. Mieste. Ako sami povedali, ešte trochu potrebujú.

Jiří Junek

Slovenskí drevorubači sa nestratili ani na Majstrovstvách sveta v Bielorusku

Najlepší z majstrovstiev Slovenska v práci s motorovou pilou a Oravského pohára DREVORUBAČ 2012 sa nestratili ani majstrovstvách sveta v práci s motorovou pilou v Bielorusku. Víťaz DREVORUBAČA Jaroslav Kukuc si priviezol zlato za najrýchlejšie vymenenú reťaz motorovej píly, junior Patrik Francúz získal zlato za kombinovaný rez a striebro za rez na podložke.

Družstvo SR zľava Perveka Jaroslav, Kukuc Jaroslav, Francúz Patrik, Kvasničák Tomáš

Kukuc Jaroslav na stupni víťazov v disciplíne montáž motorovej píly

Francúz Patrik na stupni víťazov v disciplíne kombinovaný rez –kategória Junior

Chatu profesora Komárka pripomína Významné lesnícke miesto

Slávnostné zhromaždenie.

V auguste si lesnícka a poľovnícka verejnosť pripomenula 120. výročie narodenia vedca, pedagóga, poľovníka a priateľa prírody, profesora Júliusa Komárka (15.8.1892, Železná Ruda – 7. 2. 1955, Praha). LESY Slovenskej republiky, štátny podnik, pri tejto príležitosti dňa 23. augusta slávnostne odhalili Významné lesnícke miesto „Chata profesora Komárka“ v obci Livov pri Bardejove. Chatka, v ktorej tento významný český vedec býval pri návštevách východného Slovenska, bola zachovaná a obnovená na pôvodnom mieste. Súčasťou bohatého programu pri odhalení bolo pokrstenie knihy Ing. Marcela Lehockého „Profesor Július Komárek a Lovy v Karpatoch takmer po sto rokoch“, návšteva miestneho cintorína, kde sa nedávno podarilo identifikovať hrob Havrila Pillara, dobrého priateľa a sprievodcu profesora Komárka, a medzinárodný odborný seminár „Profesor Július Komárek a karpatská zver.“

Pokračovanie na ďalšej strane ↗

Julius Komárek bol vynikajúci pedagóg, vedec, spisovateľ a rozprávač, profesor zoológie Karlovej univerzity v Prahe, entomológ, odborník a praktík v ochrane lesa a v poľovníctve. Od roku 1925 mimoriadny,

od 1932 riadny profesor zoológie Univerzity Karlovej, člen korešpondent ČSAV, člen Čs. akademie zemédskej. Bol vedcom, ktorý dokázal predvídať určovať poslanie vedy v celom tempe života národa. Jeho prednášky vynikali vecným obsahom, elegantným prednesom bez rutinného opakovania a boli dopĺňané majstrovskými kresbami. Vychoval celý rad vynikajúcich odborníkov, ktorí boli a sú uznávanými kapacitami v Čechách aj v zahraničí.

Mal hlavnú zásluhu na založení Výskumného ústavu pre ochranu lesa v Prahe a bol jeho prvým riaditeľom (1921 – 1945). Intenzívne sa zaoberal otázkami biológie hmyzích škodcov. Usiloval sa o záchranu veľkých karpatských cicavcov a bol aj jedným z iniciátorov zriadenia veľkých národných parkov vo Vysokých Tatrách a na Šumave. Za svojimi zoologickými bádaniami aj za poľovačkami precestoval takmer všetky horské oblasti Európy, vrátane Karpát a pohorí na Balkáne.

Dielo prof. Komárka je rozsiahle, zahŕňa vedecké práce z oblasti zoológie a entomológie, medicíny, lesníctva, poľovníctva, rybárstva a ochrany prírody. Je autorom vysokoškolských učebníc a napísal aj niekoľko populárnych kníh – Neznámá tvár Prahy, Milovníci v prírode, Kapitoly o zvieratách.

V poľovníckej verejnosti si profesor Komárek nesmrteľnosť získal vydaním svojich poľovníckych a zoologických spomienok v knihe „Lovy v Karpatoch“, ktorá sa ihneď stala poľovníckym bestsellerom a zároveň poľovníckou bibliou a ovplyvnila celé generácie poľovníkov a lesníkov v Čechách

a na Slovensku. Prvé vydanie knihy vyšlo v roku 1942 a nasledovalo ďalších 6 vydaní s celkovým nákladom 115 000 výtlačkov.

Lukov a Livov profesor Komárek často navštevoval hlavne v rokoch 1925 – 1937 a v Knihe „Lovy v Karpatoch“ je im venovaná celá jedna rozsiahla kapitola. V každom slovnom spojení, v každej vete, v každom opise prírody, hôr, ľudí a zveri je cítiť Komárkovo osobné vyznanie: „...Na východe je mnoho zapadlých krajů a mnoho lesníc správ, kde je den cesty na najbližší dráhu a kde lesní úředníci vždycky žili zbaveni všeho světského mámení, které člověk proklína, když je má, a po němž touží, když je nemá. Lukovská správa patřila mezi přední z takto pověstných míst... Hory se s takovým mysliveckým bláznem přece smířili a já jim za to po mnoho let zůstal věrný a milému Lukovu i Livovu jsem na loveckém referátě definitivně napravil pověst.“

Krst knihy.

S jeho pobytmi v Livove sa spája práve táto malá poľovnícka chata, ku ktorej mal obzvlášť blízky vzťah: „ Na malé pláncine hneď nad potokom stál mój dřevěný palác, šest metrů dlouhý a čtyři metry široký. Malý potůček tekł těsne pod ním. Chatku nebylo odnikud vidět, ukrývala ji těla mohutných, šedivých buků. Prostota života tu bola dokonalá. Slaměná postel, stůl a dvě lavice, věšák na šaty a zbraně

Interier chatky.

a konečne to hlavné: malá plotýnka na vaření...“

Táto chata, ako spomienka na profesora Komárka, bola zachovaná a obnovená na pôvodnom mieste v srdci Livovských hôr, ktoré mal pán profesor tak rád.

Samotný akt odhalenia Významného lesníckeho miesta bol organizačne veľmi dobre zvládnutý. Treba vysloviť uznanie pracovníkom Odštepného závodu Prešov za vynikajúcu prípravu a realizáciu podujatia. Chatka ako aj prístupový chodník sú pekne obnovené a sprístupnené. Na chatke sa opravila veranda, vybetónovala sa podlaha a upravilo sa okolie chatky. Pracovníci Lesníckeho a drevárskeho múzea pripravili dva informačné panely o živote a diele profesora Komárka a v chatke nainštalovali malú výstavu, ktorú pripravili zo svojich zdrojov a z fotografií z Národného zemédskeho múzea v Prahe. Zaujímavým bodom programu bola audio nahrávka českého rozhlasu z 50-tych rokov minulého storočia, na ktorej profesor Komárek opisuje majestátnosť a krásu karpatskej fauny.

Významné lesnícke miesto, Chata prof. Komárka je jedno z tých, ktoré svojou atmosférou dáva nielen spoznať, ale aj precítiť, že skromnosť, pracovné nadšenie a vytrvalosť majú v lesníckej a poľovníckej histórii dobré korene a trvalý zmysel.

Ivan Hanula LDM Zvolen
Foto: autor a archív NZM Praha

Stretnutie s poľským lesníkom v Livove

Pri slávnostnom vyhlásení Významného lesníckeho miesta Chata prof. Komárka v Livove v obvode závodu LESOV SR Prešov bol jedným z významných hostov vysoko postavený poľský lesník - zástupca riaditeľa Regionálneho riaditeľstva štátnych lesov v Krosne Marek Marecki. Lesy tohto riaditeľstva na severe susedia s OZ Prešov. Hospodária na výmere lesa takmer 400.000 ha a rozkladajú sa v oblasti Podkarpátia – Bieszczad. Ing. Marecki si so záujmom prezeral informačnú tabuľu o profesorovi Komárkovi a o chate. Využili sme túto príležitosť na krátky rozhovor.

Na čom záleží poľským lesníkom vo vzťahu k verejnosti?

Jednou zo základných úloh štátnych lesov je lesné vzdelávanie. Realizuje sa na základe lesného vzdelávacieho programu, ktorý je pre lesy vyvinutý na

obdobie desať rokov. Cieľom vzdelávania je poskytnúť vedomosti v oblasti trvalo udržateľného lesného hospodárenia a racionálneho využívania všetkých funkcií lesa a budovať dôveru verejnosti v lesníkov.

Odovzdávanie znalostí o udržateľnom

hospodárení v lesoch a racionálnom využívaní všetkých funkcií lesa je dosiahnuté tak, že základy a princípy lesného hospodárenia, povedomie o všetkých funkciách lesov, vštepujeme najmä mladým ľuďom, aby rešpektovali pravidla správy lesov a učili sa im, zvykali si

na pokoru vo vzťahu k prírode, získavali mravnú a spoločenskú zodpovednosť za stav a bezpečnosť lesa.

Snažíme sa budovať dôveru spoločnosti k lesníkom, aby si bola verejnosť vedomá toho, že les je výsledok tvrdej práce generácií lesníkov, ich láskyplnej starostlivosti v každej fáze života stromu.

Akým spôsobom lesníci vzdelávajú uskutočňujú?

Hlavným spôsobom lesníckeho vzdelávania sú priame stretnutia s lesníkmi v lese. V priebehu týchto stretnutí sa lesníci usilujú sprostredkovať verejnosti poznatky o prírodných a kultúr-

nych hodnotách v danej oblasti, o problematike lesného hospodárenia, vrátane postupov, ktoré vykonávajú lesníci pri pestovaní a ochrane lesa proti najrôznejším škodcom. Približujú návštevníkom lesa rôzne druhy lesných stromov a zveri.

Kto a kde sa verejnosti venuje?

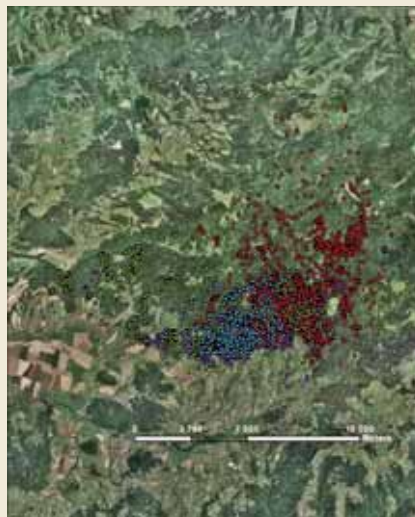
Lesnú výchovu realizujú lesní strážcovia pri terénnej výučbe na lesných chodníkoch aj úsekoch, na výletoch so sprievodcom – lesníkom. Ale aj pri stretnutí na školách, v komunitných centrách, múzeách apod. Lesy organizujú najrôznejšie súťaže a výstavy.

Lesné riaditeľstvo Krosno spolupracuje v oblasti vzdelávania s 495 školami, 39 nevládnymi organizáciami, 38 kostolmi, 20 domami kultúry, 65 obecnými úradmi. Rovnako s detskými škôlkami, domami sociálnej pomoci, dielňami pracovnej terapie, združeniami a dokonca v väznicami. Najefektívnejšou formou vzdelávania sú súťaže, ktoré vyžadujú veľa práce, ale dosiahne sa zapojenie veľa ľudí. Spolu sme pripravili 77 súťaží. Pán Marek Marecki mal potom referát o poľovníctve na konferencii o jelenej zveri v Bardejove.

Rozhovor pripravil Jiří Junek

Spolupráca pri výskume medved'a

Medveď hnedý je obyvateľom karpatských lesov od nepamäti. Jeho spolunažívanie s človekom je v súčasnej kultúrnej krajine čoraz komplikovanejšie. Po zavedení ochrany medvedov v roku 1932 sa ich početnosť postupne zvyšovala súbežne s čoraz väčšou mierou využívania lesného prostredia človekom pre hospodársku činnosť a najmä rekreáciu, ktorá v ostatných rokoch dosiahla nebývalé rozmery.

Pre zachovanie zdravej medvedej populácie na Slovensku sú potrebné dve základné podmienky: vhodné životné prostredie a minimalizovanie konfliktov so záujmami človeka. Dosiahnuť takýto stav možno len na základe rozsiahlych informácií o medvedoch a ich interakciách s človekom. Získanie spoľahlivých informácií vyžaduje realizovanie výskumu medveďa modernými metódami, ktoré začali byť k dispozícii len pred niekoľkými rokmi. Jednou z týchto metód je telemetrický výskum, čo znamená sledovanie pohybu zvieratá na diaľku. Najnovšia technika telemetrického výskumu využíva zariadenie GPS, ktoré v prepojení na GSM sieť veľmi zefektívňuje získanie polohových údajov (súradníc) z označeného zvieratá. GPS, mobilný tele-

fón a ďalšie elektronické zariadenia sú umiestnené v obojku, ktoré sa upevní na krk zvieratá. Zber súradníc možno naprogramovať podľa potrieb výskumu, napr. v intervale každých 10 minút alebo 1 hodiny a pod. Keď GPS získa 7 súradníc, potom ich automatický systém upraví do krátkej textovej správy SMS a odšle do zariadenia v kancelárii, ktoré je v podstate druhý mobilný telefón. Z tohto telefónu sa potom údaje sťahujú do počítača na ďalšie spracovanie. GPS-GSM obojok je tiež vybavený ďalšími funkciami, ako napr. rozpojku obojka po uplynutí určitého času. Funkcia rozpojky je veľmi dôležitá pri inštalovaní obojka na zvieratá, ktoré ešte neukončili svoj telesný vývoj. Aby sa obojok do krku pri raste nezarezal, je potrebné pri jeho zladení ponechať vôľu – dostatočný priestor na zväčšenie obvodu. Dĺžka obdobia, počas ktorého bude mať zvieratá obojok na krku je možné naprogramovať, maximálne však na dva roky od založenia.

Národné lesnícke centrum vo Zvolene v spolupráci s OZ Kriváň a OZ Čierne Balog realizuje telemetrický výskum medveďa v oblasti Poľany v rámci pro-

jektu „Dobudovanie centra excelentnosti: Adaptívne lesné ekosystémy“. V jarných mesiacoch roku 2012 sa do výskumu intenzívne zapojila LS Poľana. Dobrá spolupráca zástupcov NLC Zvolen a zamestnancov LS Poľana priniesla v roku 2012 veľký pokrok pri odchyte medvedov a ich označení GPS-GSM obojkami. Celkove sa odchytili štyri jedince: dva dospelé samce a dve medvedice, z ktorých jedna mala v čase odchyty na sebe tri minuloročné mláďatá. Obojok sme nasadili iba na medvedicu, pretože mláďatá boli príliš malé. Zaujímavosťou bolo, že táto medvedica sa do odchytového zariadenia chytila naraz s dvomi mláďatami, kým tretie ostalo mimo neho. Po vypustení sa celá rodina opäť na krátko spojila. Avšak po skončení obdobia párenia medvedov, ktorého sa medvedica zúčastnila (bola pozorovaná, ako sa páriala s dvoma rôznymi samcami) sa mláďatá museli osamostatniť. Od júna ich medvedica od seba sústavne odháňala, kým neostala úplne sama.

Spolupráca NLC a LS Poľana nespočíva iba v odchyte medvedov. Priame pozorovania medvedov a ich fotomonitoring s využitím fotopascí, či už zamestnancami lesnej správy alebo NLC a výmena ďalších informácií o ich správaní sú dôležitými doplnujúcimi zdrojmi pre vyvodenie objektívnych záverov.

Milan Rejko - Vedúci LS Poľana, Slavomír Findo - Výskumný pracovník NLC

Slovenské lesníčky sa opäť stretli

zhodnotený rok 2011, ako aj boli stanovené priority programu Klubu žien pri SLSK Zvolen pre nasledujúce obdobie.

Nasledujúci deň, po nočnom ochladení, nás privítalo slnečné ráno – ideálne na horskú túru. Neodolali sme pozvaniu pána Branislava Poručanského, zamestnanca FY OMNITRA-DE a.s., ktorý nás vyviedol na Veľký Fatranský Kriváň, kde nás cestou oboznámil so spôsobom lesného hospodárenia v NP Malá Fatra. Cestou späť sme neobišli ani symbolický cintorín obetiam Malej Fatry. V poobedňajších hodinách sme sa presunuli do obce Teplička nad Váhom, kde pán Viliam Záhumenský, predseda Lesného družstva Dubeň, nám ukázal obnovné prvky esteticko – kompozičnej úpravy lesa v prímestskej oblasti mesta Žiliny. Podľa slov našej nemeckej kolegyně sa takéto obnovné prvky uplatňujú na Novom Zélende a v Kanade. V Tepličke nad Váhom, vo farskom kostole, sme si pozreli pozostatky Žofie Bošniakovej, na múmiu ktorej bol v nedávnej minulosti spáchaný atentát.

V posledný augustový víkend sa opäť raz stretli slovenské lesníčky na svojom už 14. Celoslovenskom stretnutí, s medzinárodnou účasťou, v Národnom parku Malá Fatra a na Kysuciach.

Pripravili sme si program, ktorý bol zameraný jednak na ukážky z obnovy porastov po obrovskej kôrovцovej kalamite na Kysuciach, ako aj esteticko – kompozičnú úpravu lesa v prímestskom prostredí mesta Žiliny, a taktiež nevynechali sme výstup na Veľký Fatranský Kriváň, alebo Chleb.

V prvý deň nás privítala perla Malej Fatry – Vrátna dolina, ktorá sa na štyri dni stala „základným táborom“ nášho stretnutia. Účastníčky sa schádzali zo všetkých kútov Slovenska – od Moravského Sv. Jána po Košice, od mestských lesov, štátnej správy až po pracovníčky LSR, š.p. Na toto stretnutie zavítala aj kolegyně – lesníčka, z nemeckého Schwerina.

Druhý deň bol venovaný Kysuciam – nielen z lesníckeho hľadiska, ale aj z hľadiska histórie a súčasnosti.

Odštepny závod Čadca pre účastníčky stretnutia pripravil nezabudnuteľný celodenný program, ktorý začal „kôrovцovou“ kalamitou vo Veľkom Potoku. Chronologicky odborný výklad aj s názornými ukážkami v teréne nám predniesol vedúci lesnej správy Stará

Bystrica Ing. Ondrej Smoleň. Vedúci lesnej správy Nová Bystrica nás zase oboznámil s výstavbou a významom Vodnej nádrže Nová Bystrica, ktorá je zásobárňou pitnej vody pre Dolné Kysuce a Žilinu. Na záver dňa celú delegáciu si pod patronát zobral pán riaditeľ Odštepného závodu Čadca Ing. Milan Berešík, ktorý s nami absolvoval návštevu lesníckej technickej atrakcie – lesnú úvratovú železničku vo Vychylovke, ako aj súčas-

Vo večerných hodinách sme opäť pokračovali v schôdzkovej činnosti, kde bolo vykonané hodnotenie celej akcie s tým, že o rok sa stretneme v Palárikove. Organizátorky, na záverečný deň nášho stretnutia, doporučili návštevu Hradu na Strečne. Niektoré kolegyně si nenechali ujsť ďalšiu miestnu atrakciu – kompu z Varína do Strečna, kde v posledný deň absolvovali prehliadku Strečianskeho hradu.

Prijemnej atmosfére nášho stretnutia prialo nielen pekné počasie, skvelé ubytovanie, ale aj príspevok pánov Cigánika, Grenčíka a Mgr. Loderera, ktorí nám „prilepšili“ na cestovný lístok kabínkovou lanovkou do Snilovského sedla, v najatraktívnejšej časti hlavného hrebeňa Krivánskej Malej Fatry, ako aj všetkým čo sa postarali o tento program patrí naše poďakovanie.

nost moderných Kysúc - obec Stará Bystricu, so svojim jedinečným ASTROLABOM – prvým slovenským orlojom, kde nám zanietený výklad a sprievodcu obcou robil pán Pavol Bartek – zástupca starostu obce.

Návratom do „základného tábora“ pre nás denný program neskončil. Vo večerných hodinách sme sa ešte venovali klubovej činnosti, na ktorej bol

Dni Svätého Huberta 2012

I keď počasie na úvod 22. ročníka Dní sv. Huberta celkom nevyšlo, postupne sa „umúdrilo“ a v areáli svätoantonského kaštieľa sa v prvý septembrový víkend opäť zišli tisíce priateľov prírody z celého Slovenska i zahraničia. Návštevu osláv nevynechali ani najvyšší štátni predstavitelia: prezident Ivan Gašparovič, minister pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Ľubomír Jahnátek, minister životného prostredia Peter Žiga, prezident Slovenského poľovníckeho zväzu a Slovenskej poľovníckej komory – poslanec NR SR Tibor Lebocký, ďalší poslanci NR SR: Magda Košútová, Peter Gaži, Ľudovít Kaník, Ján Mičovský, Robert Puci a Marián Záhumenský.

Tohtoročné oslavy sa niesli v znamení osláv 50. výročia Múzea vo Svätom Antone. Aj úvodný program osláv, v ktorom účinkovali priatelia zo Svätého Antona a Banskej Štiavnice, patrili tomuto výročiu. Deti zo ZŠ vo Svätom Antone predstavili divadielko „legenda o svätom Hubertovi“, Mgr. Barbora Legényová za doprovodu ocka Štefana Legényho zapievala Pieseň o Sv. Hubertovi, trubači zo SOŠL v Banskej Štiavnici zahráli svätohubertovskú fanfáru a na známe piesne predstavili nové texty o múzeu dychová hudba Sitňanka a Martin Kminiak s dcérou Danielkou zo súboru Sitňan.

V rámci úvodného programu bolo vyhlásené ďalšie významné lesnícke miesto na Slovensku – svätoantonský kaštieľ. Tabuľu významného lesníckeho miesta spoločne odhalili generálny riaditeľ LESOV SR Ctibor Határ a autor myšlienky významných lesníckych miest Ján Mičovský. Do života boli uvedené dve nové publikácie: Wildlife - z vydavateľstva AB ART press - s hodnotnými foto-

grafiami zveri vo voľnej prírode od 33 výborných slovenských autorov („krstný otec“ viceprezident C.I.C. PaeDr. Imrich Šuba) a Zborník Múzea vo Svätom Antone XX/2012 („krstný otec“ – prezident SPZ a SPK Ing. Tibor Lebocký). MPRV SR a SPZ využili podujatie na odovzdanie rezortných medailí a medailí sv. Huberta. Do siene úcty a slávy poľovníctva na Slovensku boli uvedené dve ďalšie významné osobnosti: Štefan Teren - dlhoročný československý funkcionár SPZ, prvý predseda SPZ, významný autor odbornej poľovníckej literatúry i beletrie a Fridrich Konrad – výborný kynológ a znalec raticovej zveri, ktorý má zásluhu pri zavádzaní farbiarov do poľovníckej praxe. Memoriál Fridricha Konrada – to sú dodnes najvýznamnejšie európske skúšky farbiarov. V barokovej sýpke boli prezentované unikátne trofeje Podunajska, z ktorých najviac zaujali hlavne srnčie, víťazné fotografie československej súťaže Memoriál Slávy Štochla a obrazy poľovnej zveri Anny Rakytovej. Na oslavách nechýbali osvedčené atrakcie: Majstrovstvá Slovenska vo vábení jeleňov,

MS vo vábení srnčej, diviacej a dravej zveri (obe súťaže Hubertlov-Halali o Putovný pohár Hubertovu), ukážky sokoliarstva, poľovníckej kynológie, strelby z lukov a kuší, atraktívny rybolov, o najkrajšiu poľovnícku fotografiu, poľovnícky nôž, poľovnícky šperk, poľovnícky klobúk, vtipné súťaže „Hájnikova žena“, „poľovníkových „5F“, v hádzaní flinty do žita, o najdlhšiu a najkrajšiu bradu, módna prehliadka, divadelné prestavenie, špeciálna výstava alpských jazvečíkovitých duričov, Poľovnícky chodník - poľovníctvo pre deti /SOŠL B. Štiavnica/, laserová strelnica, koncert hornového kvarteta Laugaricio a Mgr. Barbory Legényovej, vystúpenie folklórneho súboru Sitňan,... ap. Zlatým klincom osláv bola ako vždy svätohubertovská omša so sprievodom s uloveným jeleňom a obetnými darmi. Možno predpovede počasie i letecké dni na Sliaci spôsobili, že návštevníkov Dní sv. Huberta bolo menej, ako ostatné roky, no dôležité je, že odchádzali spokojní. Veľmi si vážime, že v rámci „hubertovskej kvapky krvi“ darovalo krv 42 priateľov prírody – úprimne ďakujeme. Úprimne rád uvádzam, že počas osláv – teda na „našej“ pôde - v areáli svätoantonského kaštieľa, páni ministri MPRV SR i MŽP SR neraz deklarovali ochotu spolupracovať a to si veľmi ceníme. Rád by som sa týmto príspevkom poďakoval aj všetkým dobrým ľuďom, ktorí pomohli podujatie zorganizovať - prirodzene vrátane LESOV SR, š.p. Bez pracovníkov LESOV SR si už dnes oslavy nevieme ani predstaviť.

Marian Číž

Úspešná Hubertovská kvapka krvi

Počas tohtoročných osláv Dní sv. Huberta sa pod názvom „Hubertovská kvapka krvi“, uskutočnil už po tretíkrát odber krvi návštevníkov V roku 2010 darovalo krv 27 dobrých ľudí, v roku 2011 to bolo už 33 odberov a v tomto roku až 42 odberov. Prekročili sme teda za tri ročníky hranicu sto a v rámci počtu doterajších 102 odberov rád uvádzam, že každý rok daroval krv medzi prvými aj viceprezident C.I.C., výkonný riaditeľ ústredia SPZ a SPK

- Dr. Imrich Šuba. On spoločne s ďalšími darcami dokázali, že poľovníci vedú pomáhať i s tým najcennejším darom a tak prispievajú k záchrane ľudských životov. Dovoľte mi prosím pretlmočiť i touto formou poďakovanie Transfúznej stanice Rooseveltovej nemocnice v Banskej Bystrici - všetkým, ktorí pomohli práve v čase, keď je nedostatok tejto vzácnej tekutiny. Naše poďakovanie patrí aj autorovi myšlienky realizovať

Hubertovskú kvapku krvi – Mgr. Pavlovi Michalovi – vynikajúcemu sokoliarovi a riaditeľovi ZŠ s MŠ Maximiliána Hella v Štiavnických Baniach.

Drahí priatelia poľovníci, dovoľte mi i v mene organizátorov Dní sv. Huberta, úprimne sa Vám poďakovať za darovanie krvi počas osláv. Aj takýmto humánnym spôsobom ste pomohli - v tom najlepšom svetle, zviditeľniť poľovníkov v našej spoločnosti.

Marian Číž

Lovům v Karpatech předcházely prázdniny v pralesích

V den slavnosti na počest profesora Komárka byla v chatě nad Livovem, kam jezdíval, instalována malá výstava knih, které napsal. Samozřejmě jí kralovala kniha *Lov v Karpatech*. O svém vztahu k ní se vyznal ředitel OZ Prešov Ing. Dušan Timko, podobný příběh vyprávěl při křtu svojí knihy o prof. Komárkovi Ing. Marcel Lehocký. Na výstavce jsem měl stále pocit, že na ní ještě nějaká kniha chybí. Pořád jsem se nemohl ubránit dojmu, že jsem v mládí četl knížku podobnou *Lovům*. Jenže co jsem tehdy věděl o profesoru Komárkovi?

Cestou z Východu domů na Moravu jsem přemýšlel co to mám za poklad. Po chvíli hledání jsem jej v knihovně našel: *Prázdniny v pralesích*, Julius Komárek, Albatros Praha, 1977. Kniha vyšla dlouho po *Lovech...*, dokonce až po odchodu pana profesora. Myslím, že je nespravedlivě méně známá, než pověstné *Lov v Karpatech*. Zážitky sedmnáctiletého chlapce, studenta klatovského gymnázia, který prožil prázdniny patrně v roce 1909 spolu se čtyřmi kamarády v pralesích, na poloninách, v pastýřských kolibách a hájovkách Podkarpatské Rusi, patrně inspirovaly Julia Komárka k dalším pobytům v Karpatech, k jeho vědecké práci, mysliveckým pobytům a literární činnosti v tomto pohorí.

Škoda, že v knize *Prázdniny v pralesích* na rozdíl od *Lovů v Karpatech* nejmenuje detailně konkrétní místa pobytů. Ale vzhledem k tomu, že tenkrát jeli přes noc na Podkarpatskou Rus přímým rychlíkem z Prahy – patrně do Jasiny, píše o malém nádražíčku na jednokolejné trati, o klauzurách, lesní železnici a výhledu na Černoohorský hřeben, lze vydedukovat, že s kamarády tehdy navštívili nejvýchodnější oblast podkarpatských lesů, někde na východ od Lazešiny.

V Čerchovských horách, v lesích v okolí Livova, provázel Julia Komárka znalec místních lesů a zvěře Havrila Pilar. Na Podkarpatské Rusi jej zasvěcoval do tajů přírody a života v ní a do života zvěře starý poloninský pastýř Hric. Vyprávěl mu příběhy s medvědy, vlky, jeleny, rysy, černou zvěří a v té době i supy, mnoho zažili i sami chlapci. Všechno zúročili při svém dobrodružném návratu z pralesů do civilizace. Dobře dopadlo i dramatické setkání s lesníky, kteří je nejprve podezřívali z pytláctví. Více už neprozradím, užijte si pěkné počtení sami.

Jiří Junek

Sto rokov v horách kniha nielen o lesníckom rode

Kde inde je vhodnejšia príležitosť prezentovať knihu o lesoch a lesníctve, ako v Lesníckom skanzene vo Vydroskej doline pri Čiernom Balogu na DNI STROMU v spoločnosti lesníkov z celého Slovenska a blízkych krajín? Túto príležitosť správne zvolil 14. júla 2012 lesník Milan Mikláš k uvedeniu svojej knihy *100 ROKOV V HORÁCH – Rodinná sága lesníckeho rodu*.

Milan Mikláš so svojou knihou.

Doposiaľ vyšlo veľa kníh lesníckych a poľovníckych príbehov, o významných miestach lesníckej histórie a významných lesníkoch, kníh odborných aj populárne náučných. Ale táto nová publikácia je výnimočná. V náznakoch autor odкрýva tajomstvo, že osudy lesníkov z knihy a ich príbehy sa odvíjajú na severe Slovenska medzi Vysokými a Nízkymi Tatrami a tiež vo Veľkej Fatre. Za sto rokov tam pôsobili tri generácie lesníkov, ktorí slúžili lesoch napriek dvom vojnám, zmenám v spoločnosti aj zmenám v samotnom lesníctve. Zažívali tu chvíľky šťastia aj osobnej tragédie. Otca zastrelil pytlák v okamihu, keď svojho syna držal za ruku...

Knihu v tvrdej väzbe o 272 stranách formátu A5 vhodne a citlivo doplnia množstvo čiernobielych unikátnych historických fotografií zo všetkých lesníckych činností a poľovníctva, fotografie veľa lesníckych osobností z tohto regiónu. Je to doposiaľ ojedinelá publikácia, ktorá sa na príklade jedného regiónu venuje lesníctvu v pomerne dlhom, storočnom období a je prínosom k posilneniu lesníckych tradícií a ich propagácii.

Jiří Junek

Z redakčnej pošty

Pohľad na lesy očami bývalého zamestnanca – alebo želanie úspechov v zložitej práci súčasných lesníkov

Čo ma priviedlo k tomu, aby som v časopise zamestnancov LESY SR vyjadril svoj pocit z vychádzok po lesoch Slovenska?

Vďaka priateľnému zdraviu som aj po svojej osemdesiatke mal možnosť pozrieť si lesy na mnohých miestach Slovenska. A nebol to vždy najpríjemnejší pohľad.

Najväčší šok som zažil v roku 2012 pri návšteve Tatier. Sledoval som Tatry ak iné lokality, ktoré boli postihnuté vetrovou kalamitou v roku 2004 aj v ďalších rokoch. Prežíval som tú pohromu a vzdával hold lesníkom a lesným robotníkom z celého Slovenska, ktorí sa zapojili do urýchleného spracovania kalamity, najmä smreka, aby nedošlo k premnoženiu podkôrneho hmyzu. Z tohto som mal hrôzu, lebo som poznal dôsledky premnoženia lykožrúta smrekového po kalamite v roku 1949 v oblasti lesného závodu Čierny Balog, Dobroč a Hronec. Aj vtedy lesníci vynaložili maximálne úsilie pri spracovaní vetrovej kalamity, ale bez mechanizmov, ručnými pílamí kalamitu nestihli spracovať včas. Premnožený lykožrút sa vrhol na lesné porasty. Situáciu zachraňovali aj brigádnicí z celej republiky. Vzniknuté holiny následne začali ihneď zalesňovať.

Československé aj slovenské lesníctvo boli vždy na vysokej úrovni, uznávané vo svete. Preto nemôžem pochopiť, ako mohlo dôjsť k tomu, že v dôsledku tlaku tzv. ochrancov prírody, ktorí svojimi názormi balamutili verejnosť a najmä mladých ľudí, aby bránili spracovaniu kalamity aj vlastnými telami. Že len v chránených územiach? Nezmysel! Lykožrút nepozná hranice chráneného a hospodárskeho lesa.

Prečo sa touto vážnou situáciou nezaoberala okamžite aj vláda a nevydala v skrátanom konaní úpravu legislatívy podľa odborného vyhodnotenia situácie lesníckimi? Spracovanie kalamity sa odďaľovalo a teraz vidíme katastrofálne následky.

Dnes, pri pohľade na hynúce porasty smreka vo Vysokých a Nízkych Tatrách, ale aj v iných oblastiach Slovenska, sa človeku, ktorý celý život venoval lesníctvu, tlačia slzy do očí. Lesníci predsa vedia, že smrekové monokultúry sú náchylné na ohrozenie vetrom, snehom a podkôrnym hmyzom. Jeho stav sústavne monitorovali kladením lapákov, neskôr feromónových lapačov a včasným spracovaním napadnutých stromov. Lesníci už najmenej pol storočí pracujú na pestovaní porastov drevinove zmie-

šaných, výškovo a hrúbkovo diferencovaných, ktoré sú odolnejšie voči abiotickým a biotickým škodlivým činiteľom. Tento proces je však zdĺhavý a nedá sa uskutočniť skôr ako za jednu generáciu porastov. Navyiac, proti lesníckemu snaženiu sa postavilo aj obdobie veľkých klimatických zmien.

Slovensko je krajina s vysokou lesnatosťou, kde lesy priaznivo ovplyvňujú klímu. Zdravotný stav lesov nemôže byť ľahostajný ani poľnohospodárom, vodárom, ekológom, ani ochrancom prírody. Mali by všetci spoločne pracovať na záchrane nášho bohatstva - lesov a našej prekrásnej prírody. Môžeme byť hrdí na to, že sa u nás zachovala flóra a fauna tak, ako ju doteraz poznáme. To je tiež zásluhou lesníkov a poľovníkov, ktorým záleží na ochrane prírody a ktorí rozumnou reguláciou početných stavov všetkej poľovnej zveri, teda aj šeliem významnou mierou prispeli k zachovaniu ich stavov do dnešnej doby.

Držím palce všetkým lesníkom, aby sa darilo naše lesy a prírodu zachovať aj pre ďalšie generácie. Želám si, aby Vašu prácu ocenila aj verejnosť a aby ľudia nepodľahli rečiam zakomplexovaných fanatikov, ktorí majú predstavu vytvoriť zo Slovenska divočinu plnú medvedov a iných šeliem. Propagácia úsilia lesníkov by mala byť viac medializovaná, reláciu Halali – 20 minút raz za dva týždne považujem za nedostatočnú.

Bohatstvo našich lesov a krásy našej prírody si zaslúžia väčšiu pozornosť aj zo strany tvorcov legislatívy, aby ju chránili pred nerozvážnymi zásahmi človeka. Pri tvorbe múdrej legislatívy brať do úvahy rady tých, ktorí lesu a prírode rozumejú a v nej pracujú v snahe udržať trvalú produkciu drevnej hmoty bez narušenia ostatných funkcií lesa, prírody a životného prostredia.

Lesu zdar, bývalý pracovník lesov
Emil Gulán, Trenčín.

Autor je absolvent lesníckej školy v Banskej Štiavnici v r. 1952 a až do odchodu do dôchodku v roku 1990 pracoval ako poľsný na ústredí lesného závodu.

Pred 50-mi rokmi sa v opátskych lesoch odohrala nezvyčajná tragédia

Posledná jedľa pošťára Kalafusa

Tento jesene lesy v okolí horskej dediny Opátka, ležiacej pod Kojšovskou hoľou vo Vofovských vrchoch, zašli smútkom. Naplnilo sa 50 rokov od kedy na kraji poľany Tolhajska, zo šesť kilometrov od obce, tragicky zahynul 51-ročný Opátčan Dezider Kalafus pádom z vysokej jedle pri zberu semena.

Z vtedajších vyše sto miestnych obyvateľov bol jediný, kto sa tejto riskantnej činnosti dlhodobejšie venoval. Nie však kvôli adrenalínovému prežívaniu, ale z prozaickejšieho dôvodu – k nevelkému platu pošťára, otca ôs-

nú jedľu. Oberal šišky, hádzal ich dolu, kde ich jeho synovia – chlapi Anton, Eduard a Peter zbierali do vriec. Možno zlý krok na suchú haluz, možno väčšie načiahnutie sa za šiškou a zberač sa za pár sekúnd ocitol v osidlach zemskej priťažlivosti. „...ach deti moje...!“, boli vraj jeho posledné slová na prahu cesty do večnosti.

Všetkých deväť detí zberača jedľového semena žije. Najmladší syn Jozef – pohrobok, bude mať päťdesiat rokov až v marci budúceho roku. Jeden zo šiestich synov, Miroslav, sa v úsilí

mich detí s (deviatym bola jeho manželka Mária v čase tragédie tretí mesiac tehotná), bolo treba dať korunu privyrobit. V opátskych lesoch mohol – jedľové porasty navôkol dediny svojou výnimočnou kvalitou boli geneticky uznané, vhodné na rozmnožovanie. Len cesta do korún neraz aj vyše tridsať metrov vysokých stromov bola ťažká. Pritom, keď bola slabšia úroda, na jeden metr šišiek bolo treba vyliezť aj na tri - štyri stromy. A celkom na vrcholec.

Pätnásteho septembra 1962 sa Dezider Kalafus vyštveral na svoju posled-

zachovať trvalú pamiatku na otca, rozhodol vztýčiť na mieste tragédie obeľisk s tabuľkou o tragédii. V bývalej zlievarni v susedných Košických Hámroch ju dala odliat matka Dezidera Kalafusa. Mária – vdova po Kalafusovi, ktorá po ňom prevzala nielen pošťársku torbu, ale aj starosti o svoje deti, však prísne dbala, aby sa jej synovia na stro- my za semenom už nikdy neštverali.

*Ladislav Malák, kronikár obce Opátka
foto autor*

Kto je zodpovedný za Tatry zožraté lykožrútom? Mediálna vojna sa začala.

Iba máloktorá téma dokáže v poslednom čase vyburcovať diskutérov na internetových portáloch tak, ako lykožrút a otázka spôsobu ochrany našich lesov pred týmto trojmilimetrovým chrobákom. Po takmer ôsmich rokoch od veternej kalamity, ktorá zničila milióny kubíkov dreva vo Vysokých aj Nízkych Tatrách, je čas na predbežné vyhodnotenie tejto katastrofy a jej následkov. Túto skutočnosť si uvedomujú všetky zainteresované strany a aj preto sa začína nová bitka, tentokrát nie pri vjazdoch do tatranských dolín, kde aktivisti bránili ťažbárom odväzať polámané a vyvrátené stromy, ale na mediálnej pôde. Bohužiaľ sa riadi známymi heslami: „Tisíckrát opakovaná lož je pravdou,“ prípadne „kto nejde s nami, ide proti nám a je kacír, blázon, služobník diabla, spiacovník, záškodník...“

Nejde pritom o málo. Ide o právo na prežitie niektorých ekologických organizácií a ich predstaviteľov, ktorí by v prípade porážky museli uznať, že nemajú morálny kredit na ďalšie zasahovanie do rozhodovaní o smerovaní ochrany prírody na Slovensku. A v tomto biznise ide skutočne o veľké peniaze. Porážka v tomto prípade znamená priznať chybu a ospravedlniť sa oklamanému národu, ktorý nemal čas dennodenne sledovať spory lesníkov s aktivistami a pridal sa názorovo v minulosti k tým, ktorí sa označili za ochranárov. Z psychologického hľadiska je to logické. Lesník, navyše ak je štátny, má v očiach verejnosti výhody a moc, naopak, ochranár je už z podstaty svojho označenia v očiach nezainteresovaných (a bohužiaľ neinformovaných) človek dobrý, spravodlivý, bez chýb a pracuje bez finančných nárokov. A chyba sa stala, ibaže sa o nej v médiách v súčasnosti už nedozvieme.

Keď som v roku 2005 začínal svoju novinársku kariéru v Banskej Bystrici, jedna z prvých reportáží bola z Tichej a Kôprovej doliny obsadených aktivistami. Práca v spravodajskej agentúre nie je o presadzovaní názoru toho, kto viac platí, ale o prinášaní základných a prehľadných informácií tak „aby im aj stará Blažková porozumela,“ ako nás vždy usmerňovali skúsenejší kolegovia. Môžem preto z vlastných skúseností potvrdiť, že lesníci od začiatku upozorňovali na pravdepodobné rozšírenie podkôrnikovej kalamity a aktivisti, vrátane náčelníka nemenovaného lesoochranárskeho zoskupenia takmer unisono tvrdili, že k žiadnej kalamite nedôjde a ak, tak si s ňou príroda do dvoch až troch rokov poradí. Ako to dopadlo, všetci vidíme a na výsledok sa začína pýtať aj doteraz letargická mlčiaca väčšina. Osobne sa cítim oklamaný. Viem, že Vysoké Tatry tak ako vyzerali pred ve-

ternou smrťou už nikdy neuvidím, no obávam sa, že pri bezzásahovom prístupe ich tak nezažije ani niekoľko ďalších generácií. Podobná je situácia v Nízkych Tatrách, ktoré boli rovnako postihnuté vetrom a environmentalistami s tým rozdielom, že sa zamedžilo spracovaniu kalamity nie pre 5. stupeň ochrany, ale napríklad zákazom stavby lesných ciest.

„Aj mojím pričinením možno uschlo o niekoľko stromov viac, ako muselo. Verím však, že na ich mieste vyrastú odolnejšie porasty,“ povedal mi pred časom jeden zo známych zástancov bezzásahových režimov. Nuž viera je silný argument a bohužiaľ nepozná pochybnosti. Zatiaľ čo väčšina ľudí aspoň okrajovo pripúšťa možnosť omylu, extrémistickí eko-aktivisti majú v svojom ponímaní iba jediní právo na absolútnu pravdu.

Ako však vysvetliť rozpor medzi heslom „príroda si poradí“ a lykožrútom zničenými tatranskými lesmi? Jednoducho! Stačí vyhlásiť zbytočne uschnuté stromy za víťazstvo prírody, presvedčiť národ, že aj hneď les je pekný a jara-bina a ďalšie pionierske dreviny rastúce pod uschnutými smrekmi za zárodok odolnejšieho lesa. Aby tento zámer prešiel a ľudia sa príliš nepýtali, je potrebné odvrátiť pozornosť a názorového protivníka akýmkoľvek spôsobom znemožniť.

A tak sa po približne roku relatívneho mediálneho pokoja pravdepodobne aj z tohto dôvodu rozbehla kampaň mimovládok FSC Slovensko a lesoochranárskeho zoskupenia VLK, ku ktorým sa možno náhodne pripojila aj Greenpeace absurdnou kritikou výroby drevnej štiepky v štátnych lesoch. Náhodne vyberám niekoľko titulov vychádzajúcich prevažne z tlačových správ a tlačových konferencií týchto subjektov:

LESY SR zničili prales pod Veľkým bocom, tvrdí mimovládna organizácia – SITA 11.6.2012

Ochranári: lesníci vyrúbali prales – Pravda 12.6.2012

Ochranári a lesníci spolu študovali, dnes sa sporia o prales – sme 22.6.2012

Zničili sme si národný park, už aj ochranári ho chcú zrušiť – markíza 3. 7.2012

Ochranári vyhrali boj o Tichú a Kôprovú dolinu – Sme 11.7.2012

Ministri prišli do Tichej Kôprovej na limuzíne – Sme 12.7.2012

Ako to vyzerá v Tichej a Kôprovej Sme 14.7.2012

Naše lesníctvo je v kóme Pravda 14.7.2012

To, že sa novinári chytili na tieto témy, im nemôžeme mať za zlé. Obsahujú všetko, čo podporuje predaj periódik. Nechýba spor, negatívna informácia

o štátnych zamestnancoch a navyše ide o témy, ktorým rozumejú všetci. Každý z nás bol predsa niekedy v lese ☺. Na zamyslenie je však skladba niektorých článkov, ktorá nesvedčí o nezaufatosti redaktorov. Je preukázané, že iba malé percento čitateľov dočíta článok do úplného konca. A práve tam sa často ocitajú názory a argumenty lesníkov. Osobitou kapitolou sú faktické chyby. Napríklad v článku „O Tatrách rozhodujú priatelia zo Smeru,“ (Sme 13.7.2012) aj v ďalších, sa pravidelne objavuje informácia o vyrúbaní troch štvrtín údajných pralesov na Smrekovici a Chmielenci. Keď pominieme fakt, že napríklad na Smrekovici nenašlo NLC ani hektár pralesa, je údaj o troch štvrtinách vyrúbaných plôch totálnym výmyslom, ktorý novinári bez overenia prevzali od FSC. V obidvoch prípadoch bolo v týchto lokalitách odstránených v rámci озdravných opatrení maximálne päť až desať percent porastov.

Diabol sa však niekedy skrýva aj v detailoch. V článku internetového vydania denníka Sme „Lesníci obmedzili súťaž a vybrali mladého šéfa bez praxe“ z 24.7.2012 nájdete ilustračnú fotografiu z kalamitného holorubu v Nízkych Tatrách. Súvislosť tejto fotografie s naším kolegom z Rimavskej Soboty sa nepodarilo objaviť. Súvislosť s kampaňou snažiacou sa o likvidáciu akéhokoľvek pozitívneho obrazu štátneho podniku je však viac ako pravdepodobná.

K ďalším tlakom na verejnú mienku a presadzovanie vlastných cieľov je nutné pripočítať aktivity niektorých opozičných poslancov, ktorí za asistencie aktivistov chcú kontrolovať štátnych lesníkov či nerúbu v rámci kalamity aj zdravé stromy. Obávam sa, že s vopred dohodnutým výsledkom. Krásnym príkladom očakávaného výsledku je informovanie novinárov, že vo Vysokých Tatrách rúbu takéto stromy Štátne lesy Tanapu. Potom, čo sa ukázalo, že nejde o ťažbu tejto organizácie, ale o urbárske lesy, mediálna bublina splasla a o tejto „donebavolajúcej tragédii, nespravodlivosti a previneniu voči prírode“ sa takmer nikde nedočítate.

Nechceme vstupovať do svedomia bývalým kolegom, mnohých z nich, ktorí písali vyššie uvedené články, poznám osobne a neverím, že by zámerne konali v zlom úmysle. Skôr ma čoraz viac máta myšlienka na povinné zavedenie mediálnej výučby už na základných školách a na mediálnu kampaň, ktorá by aj tým skôr narodeným vysvetlila, že nie všetko čo sa v novinách píše a v televízii odvysiela, je absolútna pravda a že aj redaktori sú iba ovplyvnitelní a omylní ľudia.

Vlastimil Rezek, hovorca LESY SR, š.p.

LESY SR, š.p. vyhlásili 38. Významné lesnícke miesto Múzeum vo Svätom Antone

Po Chate profesora Komárka v Livove sa dostalo počty aj Múzeu vo Svätom Antone. Prvého septembra priamo počas oficiálneho programu Dní Svätého Huberta bolo na nádvorí svätantonského kaštieľa vyhlásené za Významné lesnícke miesto. Stalo sa tak za prítomnosti ministra pôdohospodárstva Ľubomíra Jahňánka, predstaviteľov štátu a samospráv, zástupcov lesníckych a poľovníckych organizácií a prostredníctvom poslanca NR SR Jána Mičovského ako autora projektu Významných lesníckych miest a generálneho riaditeľa štátneho podniku LESY SR Ctibora Határa. Zaradenie Múzea vo Sv. Antone do kategórie Významných lesníckych miest má svoje opodstatnenie a súvisí nielen s jeho minulosťou, ale i súčasnosťou.

Barokovoklasicistická architektúra z polovice 18. storočia je obklopená parkom a priľahlým lesoparkom s pestrým genofondom domácich a cudzokrajných drevín. Jej pôvodní majitelia - šľachtické rody Koháry a Coburg - boli vlastníci rozsiahlych lesných majetkov, zaujímali sa o lov a organizo-

Múzeum vo Svätom Antone

Barokovoklasicistická architektúra z polovice 18. storočia je obklopená parkom a priľahlým lesoparkom s pestrým genofondom domácich a cudzokrajných drevín. Jej história je zvisaná predovšetkým s významnými šľachtickými rodmi KOHÁRY a COBURG. Je jednou z mála zachovaných architektúr s uceleným interiérovým vybavením dokumentujúcim spôsob života vysokej uhorskej šľachty, ktorej členovia prenikli do európskych panovníckych rodín. Ako majitelia rozsiahlych lesných majetkov s tradičným záujmom o lov a organizovanie pravidelných poľovačiek prispeli k atraktívnej výzdobe interiéru prostredníctvom vzácnych trofejí, zbierky zbraní, umeleckých diel, predmetov a historickej literatúry a poľovníckou tematikou.

V roku 1962, po presťahovaní Lesníckeho a drevárskeho múzea zo Zvolena, sa stal coburgovský kaštieľ sídlom múzejného pracoviska, ktorého predmet činnosti sa rozšíril aj o oblasť poľovníctva. Sedemdesiate a osemdesiate roky sa v Lesníckom, drevárskom a poľovníckom múzeu v Antone niesli v znamení budovania depozitárov a inštalovania expozícií. Deväťdesiate roky priniesli zmenu v podobe delimitácie lesníckej a drevárskej zložky do zvolenského múzea a v profilácii múzea. V roku 1996 pribudla nová poľovnícka expozícia a prezentáciou kynológie, sokolárstva, strelctva a rybnárstva a múzeum získalo nový názov používaný dodnes.

V súčasnosti je Múzeum vo Svätom Antone celoslovenským poľovníckym múzeom v zriaďovateľskej pôsobnosti Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR. Jeho hlavným poslaním je zbierať, dokumentovať, chrániť a prezentovať vzácné exponáty súvisiace s rodmi pôvodných majiteľov kaštieľa, a poľovníctvom na Slovensku a s banskošľachtickejmi regiónmi. K ich výraznej prezentácii prispieva i zborník múzea, vychádzajúci od roku 2004.

Múzeum vo Svätom Antone zohrávalo dôležitú úlohu pri budovaní a zachovaní lesníckeho múzejníctva na Slovensku a v súčasnosti patrí k významným spolupracovníkom mnohých lesníckych subjektov. Krásu zbierok, výnimočnosť architektúry a prírodného prostredia vyzdvihuje od roku 1991 aj jedinečné podujatie na pôde múzea - tradičné celoslovenské poľovnícke slávnosti DNI SV. HUBERTA.

Z úcty k histórii a pre pamäť budúcich generácií vyhlásil táto lokalitu štátny podnik LESY SR v roku 2012 za významné lesnícke miesto. Odborným garantom vyhlásovania, evidencie a zachovávaní významných lesníckych miest na Slovensku je Lesnícke a drevárske múzeum vo Zvolene.

vo Svätom Antone s celoslovenskou poľovníckou špecializáciou. Dôvodom jeho vyhlásenia práve v tomto roku je predovšetkým pripomenutie si 85. výročia lesníckeho múzejníctva na Slovensku, do ktorého toto múzeum bezpochyby patrí a 50. výročie od vzniku samotného múzea. Ocenenie Múzea vo Sv. Antone štátnym podnikom LESY SR „ titulom“ Významné lesnícke miesto bolo jedinečnou gratuláciou. Slová generálneho riaditeľa š.p. LESY SR Ctibora Határa to potvrdzujú: „ LESY SR vyhlasujú Významné lesnícke miesto od roku 2007. Ide o výnimočnú aktivitu v rámci práce s verejnosťou, ktorá upozorňuje na bohatú históriu a kultúru slovenského lesníctva. Bol som pri vyhlasovaní 1. Významného lesníckeho miesta v Topoľčiankach a som rád, že môžem byť aj pri vyhlasovaní a odhaľovaní v poradí už 38. Významného lesníckeho miesta v Múzeu Svätý Anton. Toto miesto nie je vybrané náhodne. Je úzko zviazané s lesníctvom a poľovníctvom. Označenie logom Významného lesníckeho miesta, ktoré bude pripomínať jeho jedinečnosť, si právom zasluži. “Konkrétnym darčekom pre múzejného oslávenca je okrem dlhodobej pozitívnej spolupráce a podpory štátnym podnikom LESY SR aj informačná tabuľa odhalená na pódiu a umiestnená vo vstupných priestoroch múzea, či sprievodné materiály pre návštevníkov s logom a textom o najnovšom významnom lesníckom mieste.

*Lubica Miľanová
Lesnícke a drevárske múzeum*

vali pravidelné poľovačky. Historický interiér architektúry je plný vzácných trofejí, zbraní, umeleckých diel a historickej literatúry s poľovníckou tematikou. Od roku 1962 je kaštieľ miestom pamäťovej a fondovej inštitúcie – najskôr v podobe Lesníckeho, drevárskeho a poľovníckeho múzea presťahovaného zo Zvolena a dnes Múzea

Absolventi Lesníckej majstrovskej školy v Kokave nad Rimavicou sa stretli po 40 rokoch

Dva roky učňovskej školy, minimálne jeden rok praxe a iba potom sa mohli nádejní budúci horári zapísať na Majstrovskú lesnícku školu do Kokavy nad Rimavicou. Školu tu už dnes nenájdete. Zanikla po 22 rokoch existencie v roku 1979. Koncom augusta sa však spomienky na bývalú strednú školu v tejto stredoslovenskej obci s výrazným nárečím oživil. Po 40 rokoch od ukončenia školy do nej zavítali dve desiatky jej absolventov.

Stretnutie spolužiakov po štyroch desaťročiach sa zúčastnili aj pedagógovia Jozef Baran, Milan Čilík a riaditeľ školy Ján Bajan. „Škola znamenala pre naše lesné hospodárstvo veľmi významný prínos. Boli to skutoční horári. Absolventi kokavkej školy výdatne a úspešne pomáhali pri zvelaďovaní nášho lesného hospodárstva,“ citoval emeritný riaditeľ slová jedného z úspešných, profesionálne vysoko postavených absolventov. „Nemusíme kloniť hlavu ak sa nás niekto opýta kde sme pracovali a kde sme študovali,“ dodal za žiakov aj pedagogických pracovníkov. Lesníkov prijal na obecnom úrade starosta obce Ján Chromek.

Z ročníka, ktorý končil v roku 1972 sa už 15 spolužiakov tohto výročia nedožilo. Aj na nich si spomenuli pri stretnutí v Kokave nad Rimavicou lesníci, ktorých profesionálny život už pomaly končí. Hoci väčšina študentov zostala lesníctvu verná, niektorí z praktických dôvodov toto náročné povolanie opustili. „Často nebolo primerané ubytovanie a ani platovo lesníctvo neposkytovalo mladým ľuďom dostatočnú motiváciu,“ hovorí jeden z iniciátorov stretnutia Miloslav Súlovec. Aj preto si lesníci, ktorí zasvätili svoj život tejto práci zaslúžia naše uznanie.

-vr-

Exkurzná trasa lesníckych seniorov viedla na juh

Devičie

Výbor Klubu dôchodcov pri LSR š. p. GR Banská Bystrica v spolupráci so závodným výborom ZO OZ DLV pri LESY SR š. p. Banská Bystrica pripravili na deň 5. septembra 2012 zájazd a členskú schôdzu Klubu dôchodcov.

V uvedený deň v Banskej Bystrici a vo Zvolene ráno nastúpilo do autobusu 37 členov Klubu dôchodcov, ktorí prijali pozvanie na toto podujatie. Prvá zastávka bola v Motoreste Devičie, kde sa seniori občerstvili a spoločne odfotovali. Ďalšou zastávkou bolo najjužnejšie položené mesto na Slovensku Štúrovo, ktoré sa kedysi nazývalo Parkan. Ihneď po vystúpení z autobusu pri Dunaji sa účastníkom podujatia naskytl úchvatný pohľad na opačnom brehu Dunaja sa nachádzajúcu Ostrihomskú baziliku, čo opäť stálo za spoločnú fotografiu. Potom mohli seniori v skupinkách alebo individuálne navštíviť miestne múzeum, galériu, prípadne oboznámiť sa s niektorými historickými pamiatkami v meste. Jazdecká socha poľského kráľa Jána III. Sobieskeho pripomína víťazstvo cisárskych a poľských vojsk v roku 1683 pri Parkani, ktoré umožnilo vymanenie spod tureckého jarma, čím sa mesto zapísalo do dejín Európy. Veľkým zážitkom bola prechádzka po obnovenom moste Márie Valérie cez Dunaj na maďarskú stranu (most bol pôvodne postavený v roku 1895, zničený v r. 1919 i 1944 a znovu otvorený v roku 2001). V Ostrihome niektorí seniori navštívili areál baziliky, iní zas tamojšie trhy. Týmto zájazdom lesníckych seniorov nadobudol aj zahraničný rozmer. Dvaja seniori neod-

lali lákavej návšteve termálneho kúpaliska VADAŠ v Štúrove.

Na poslednej zastávke v Bažantnici Želiezovce (Hrable) privítal účastníkov námestník riaditeľa OZ Levice Igor Kopanica. Seniorov stručne oboznámil s OZ Levice, ku ktorému bol pričlenený aj bývalý OZ Krupina. Na celkovej katastrálnej rozlohe 316.000 ha sa nachádza 56.000 ha lesa (2.890 ha tvorí prenájom). Ročný objem ťažby predstavuje 183.000 m³ a predpokladá sa zvýšenie o 10.000 m³. Dosiahol sa pozitívny hospodársky výsledok 70.000 Eur. Potom predseda ZO OZ DLV František Suchanovský oboznámil účastníkov s personálnymi zmenami na GR a novou organizačnou štruktúrou. V rámci členskej schôdze informoval predseda Klubu dôchodcov Anton Kalina aj o súčasnej členskej základni, ktorá pozostáva z 54 členov. Ďalej si účastníci chvíľkou ticha pripomenuli zosnulých členov klubu (Marta Rišová, Ján Dobrík, Július Palík, Jozef Vlčko). Predchádzajúci predseda Pavel Výboštok ešte zrekapituloval doterajšiu činnosť Klubu dôchodcov vrátane už tradičných exkurzií. Najstarším účastníkom podujatia bol Ján Ostrolucký (88) za ktorým v tesnom závесе nasledujú Ivan Pčolinský (87) a Jozef Sokol (87), ktorým prítomní zapriali veľa zdravia a vitality. Po chutnom spoločnom obede sa uskutočnili ešte neformálne individuálne rozhovory a neúprosny čas zavelil k návratu.

Možno konštatovať, že sa podujatie Klubu dôchodcov opäť vydarilo k čomu prispelo aj pekné počasie a zaujímavá trasa zájazdu. Vďaka patrí všetkým organizátorom podujatia, ako aj Martinovi Žilkovi a Ruženke Vaňousovej za sprevádzanie.

Július Burkovský

Štúrovo

Služobná knižka alebo povinnosti od rána do večera, v piatok i sviatok.

Stáva sa, že sa nám v múzeu dostanú do rúk celkom milé doklady o práci lesníka, o jeho pracovných povinnostiach a ich plnení. Predmety vyvolávajúce úsmev na tvári a nostalgiu v duši. Takéto pocity evokuje napríklad i služobná knižka, ktorá k nám doputovala cez Múzeum vo Svätom Antone od pána Jána Molleka z Banskej Štiavnice. Je to vlastne pracovný denník, ktorý si viedol Juraj Kysel, vedúci lesného obvodu (l. o. o.) Javorie poľesia Pliešovce Lesného závodu Krupina. Denníkové zápisky zachytávajúce obdobie záveru roku 1951 (od 1. novembra do 31. decembra) sú skutočne zaujímavým čítaním.

Samotná knižka nie je vedená v predtlačenej forme, ale v obyčajnom note. Obsahuje 74 číslovaných strán, a ako sa píše na titulnej strane, „je pokračovaním Služobnej knižky odovzdanej dňa 21. novembra 1950 Kyselovi Jurajovi (autorovi zápisov) Lesným závodom Krupina“. Z jej stránok, z ktorých na nás dýchnu nie až tak dávne časy, sa môžeme veľa dozvedieť nie len o povinnostiach horára, ale i čo-to z jeho života.

Podľa zápisov mal horár v zimnom období dve hlavné povinnosti – ťažbu s následnou dopravou dreva (v tomto prípade bukového paliva a guľatiny) a zber semena („bukvi“, ako sa na mnohých miestach denníka píše). Kontrole pracovných párt v teréne („rubárov“), odobraní dreva, organizovaniu a evidencii odvozu (vydávaniu dopravných lístkov) venuje viac ako polovicu svojho pracovného času. Pri ťažbe v tom čase používali ručné píly (v texte sa spomínajú dvakrát, motorové píly ani raz) a na odvoz dreva na sklad výlučne vozy ťahané koňmi. Mesačne vyrobili (údaje za december) 91,35 m³ netriedenej guľatiny a 89 prm netriedeného paliva. Bohužiaľ, v denníku nie je sumárny zápis o zozbieranom semene. Bukovicu zmetali pod stromami pravdepodobne ženy z okolitých dedín (v denníku je niekoľko zápisov o výplate za jej zber), no príležitostne to robil i horár – napr. 26. novembra si zapisal: „Po 8 hod. šiel som s manželkou zmetať bukvi, asi 10kg sme nazmetali“.

Okrem toho horár kontroloval, evidoval a zúčtoval „haluzinárov“, ktorí si zbierali poťažbový odpad a pred Vianocami predával i vianočné stromky (v roku 1951 predal 38 stromkov, za ktoré utržil 605 Kčs). Vo svojom obvode teda pôsobil i ako účtovník – predával (haluzinu, vianočné stromky) ale i chodil po výplate na

závod a odovzdával ich podriadeným. Takisto distribuoval i pracovné pomôcky a ošatenie – napr. 6. novembra prevzal na poľesí 1 pílu s hobľovacím ozubením („americkú“), 1 pilník trojhranný, 1 pilník štvrorhanný, 2 náhradné rúčky, 4 šajbičky a 1 uhlomerovú dosku pre zuby (smerovka – pomôcka pre správne brúsenie pilových zubov), resp. 29. novembra pre robotníkov odbrzdil teplé prádlo od závodnej ROH (teplé spodky, flanelové košeľe, ženské nohavice a flanelové šatky na hlavy).

V súvislosti s ošatením je zaujímavý zápis z 27. decembra: „Dnes ráno o 5. hod. som šiel na lesný závod do Krupiny za účelom prevzatia látky na šaty. (Moja látka už bola pridelená pre Trečku – dosť ťažko som si ju vymodlil nazad. Poludňajším vlakom vrátil som sa nazad. Doniesol som i látku pre ved. poľesia Rudzana – 3m zel. súkno, 2m plavé futro, 60cm do rukávov, 3 väčšie a 6 menších kombíkov).“

Pri odvoze dreva bolo povinnosťou horára okrem iného i určiť a kontrolovať dopravné trasy. V zápise zo 6. decembra píše: „V miestnosti kancelárie poľesia mi bolo nariadené ved. poľesia s. Rudzanom za prítomnosti svedkov kolegu Strhárskeho ved. l. o. o. Žiare a Ratkovského Jána ml. Plieš. čís. 175 a riad. Buzika, aby som z porastu 20/a vymeral 6m širokú cestu pre odvoz guľ. a pol. tým istým miestom, kadiaľ sa vyvážalo v roku 1948. Ja som sa vyhovárал, že tam je zasiatá pšenica. Ved. poľesia odpovedal, že i keby pšenica dozrievala, i tak sa cez ňu surové kmene i palivo vyvieť musia, čo som vzal na vedomie.“ V dňoch nasledujúcich po vymeraní cesty sa objavujú zápisy o furmanoch zväzajúcich drevo pomimo vymeranej cesty – napr. 10. decembra „Ďurík Ján, Pliešovce čís. 212. Po 13. hod. prešiel s naložením vozom 2 prm. bk. pal. pomimo vyznačenej cesty cez pšenicu v dĺžke 5 m. Asi z neopatrnosti.“, resp. 11. decembra „Kysel Ján, Plieš. 507. Z neopatrnosti zbehol na Gondovu pšenicu (100 Kčs pokuty).“

Ďalšou z povinností horára bolo les strážiť, odhalovať lesné priestupky a napomáhať k ich potrestaniu. Väčšinou sa jednalo o krádeže dreva (suchárov alebo zlomov) ktoré sedliaci z okolitých obcí vypílili a odviezli, ako napr. 5. novembra, kedy zmizlo 6,5 prm dreva. Následne si do denníka zapisal: „Páchatelia budú Huťani (myslí sa Víglašská Huta), drevo odviezli z chotára v noci. Navrhujem urobiť im po domoch raziu za asistencie SNB zo Zaježovej cez Rimáň.“

O svojich robotníkov sa horár staral, v prípade potreby im podával i prvú pomoc. V zápise z 12. decembra čítame: „Za účelom lesnej ochrannej služby šiel som o 6 hod. do porastu 20/b. Tu v ranných hodinách stala sa nehoda. Furmanovi Strhárskeho Martinovi Plieš. čís. 558 prirazila 3 prm. naložená fúra paliva pravú ruku o buka, keď si prekladal opraty z ruky do ruky v dôsledku toho, že voz – fúra s drevom sa odšuchla – odrebala ku stroju. Poranilo mu palec a hánky v zápästí. Ošetril som ho nasledovne: poranené miesto natrel som mu tinktúrou a bielou

vazelínou a prilepil som mu náplasť – hydrofilový.“ Podobnú prvú pomoc poskytol ešte niekoľkokrát.

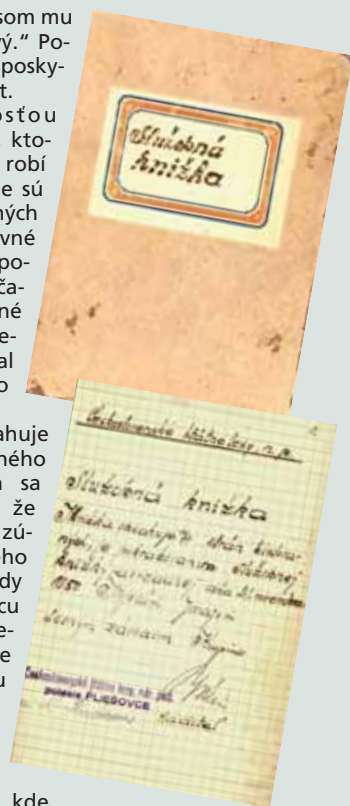
Samozrejmosťou sú zápisky o počasí, ktoré autor denníka robí denne, aj keď to nie sú záznamy exaktných meraní, ale len slovné opisy založené na pocitoch, napr.: „počasie v celku zamračené a dosť chladno“, alebo „po celý deň pršal dosť výdatný dažď so sňahom“.

Denník obsahuje i zápisky súkromného charakteru. Z nich sa možno dozvedieť, že autor denníka sa zúčastňoval ľudového kurzu ruštiny, kedy vykonal „domácu zakáľčku“ (30. decembra), alebo že 19. novembra cestou z hory domov si na pňoch nazbieral hľivy. Úsmev vyvolávajú i niektoré nedelňé zápisky, kde sa možno dočítať: „Dnes som zostal doma, čítal som straníčku tlač a odbornú lesnícku tlač.“ (25. december), alebo zápis z 2. decembra: „Dnes som zostal doma, čítal som straníčku tlač a trošku som si oddíchol (asi po tri nedele som nebol doma).“ Zo zápisov vidno, že hoci bol v tých časoch šesťdňový pracovný týždeň s voľnou nedeľou, autor textu aj tak väčšinu nediel venoval pracovným povinnostiam – buď priamo v teréne, alebo sa venoval administratívnej práci v kancelárii, či aspoň strávil čas pri príprave na ďalšiu prácu – zápis z 9. decembra: „Dnes som bol po celý deň doma. Opravil som železné meracie pásmo, očísloval som si na 14 m plátene pásmo, opravil som si 2 zlomné metre, pracoval domácu prácu a čítal.“

Trošku mrzí, že denník nepokrýva celý rok. Nedozieme sa tak nič o povinnostiach autora textu v ostatných mesiacoch – najmä na jar a v lete, kedy sa určite venoval povinnostiam pri zakladaní a pestovaní lesa. Jediný súvisiaci zápis je z 10. decembra, kde píše: „Ďalej k večeru Sýkrova partia spravila 2m výrez, z ktorého jedna polovica bola pohnitá. Zo zadnej polovice som domov priniesol 2 štiepi na zhotovenie rámu pre lesnú škôlku – do rámu budeme robiť záhony.“

I napriek krátkosti denníka vidíme, že rovnako ako dnes, bola i v minulosti práca lesníka zodpovedná a náročná. A vidíme i to, že autor zápisov – Juraj Kysel, svoje povinnosti vykonával zodpovedne a usilovne.

Marek Vanga
Lesnícke a drevárske múzeum Zvolen

Ako 14 ročný sprevádzal prof. Júliusa Komárka na poľovačke...

LSR, š.p. OZ Prešov a Lesnícke a dreárske múzeum vo Zvolene pri príležitosti 120. výročia narodenia profesora Júliusa Komárka dňa 23. 8. 2012 v Livove slávnostne odhalili Významné lesnícke miesto Komárkova chata. Súčasťou tejto akcie bol odborný medzinárodný seminár Profesor Július Komárek a karpatská jelenia zver. Na seminári odzneli príspevky, ktoré boli venované spomienke na významného človeka, vynikajúceho pedagóga, vedca a spisovateľa a poľovníka prof. Júliusa Komárka. Profesor Komárek sa s obľubou vracal na Slovensko, ktoré mu prirástlo k srdcu. Pri svojich poľovníckych potulkách zavítal v 60. tých rokoch minulého storočia aj do Sv. Antola neďaleko Banskej Štiavnice. Svoje spomienky z tejto lokality opisuje aj vo svojej jedinečnej knihe *Lovy v Karpatoch*.

Na seminári som od pána Emila Rakytu, bývalého zamestnanca OZ Kriváň dostal informáciu, že pozná človeka, ktorý ako 14 ročný sprevádzal prof. Komárka na poľovačke. Je to náš bývalý kolega, teraz už dôchodca, ktorý naposledy pracoval ako vedúci lesnej správy v Antole, pán Marián Siekela. Samozrejme že ma táto informácia veľmi zaujala a pána Siekelu som vyhľadal a položil mu pár otázok.

Pán Siekela kto, alebo čo ovplyvnilo Váš vzťah k lesníctvu?

V roku 1947 sme sa presťahovali z Jalnej do Antola, kde v tom čase sídlil lesný závod. Ako 10. ročný som s otcom chodieval vyplácať robotníkom mzdy. Takto som sa dostal aj na Polesie Sitno, kde pracoval v tom čase poľný Sklenka. On sa stal mojím vzorom a už v tom čase som si vytvoril ilúziu, že aj ja by som sa chcel stať pánom Sitna, ako nazývali poľného Sklenku. Veľa voľného času som strávil na Sitne, v zámockom parku a u rodiny Sklenkovej. Poľný aj s manželkou si ma obľúbili. Dokonca mi daroval Daxelkopova. To boli začiatky, kedy som sa učil spoznávať prírodu. Bol som neposedné dieťa a preto ma rodičia zapísali skôr do školy. Po skončení základnej školy som ako 15 ročný nastúpil na Strednú lesnícku školu v Banskej Štiavnici. Ako študent som ešte viac času trávil v prírode. Poľný Sklenka ma zaučal ako sa správať v prírode, naučil ma umenie vábiť srnca. Boli to moje najkrajšie zážitky. Pevne som sa rozhodol stať sa vedúcim poľsia.

Aký bol ďalší sled Vašich krokov v lesníckom živote?

Po skončení školy od roku 1955 som pôsobil na poľsi Horná Ždáňa v pestovnom závode, odtiaľ ma preložili za zástupcu vedúceho poľsia do Krnišova. Po návrate zo základnej vojenskej služby od 1. 11. 1959 mi bola pridelená funkcia vedúceho Polesia v Antole. Vo veku

21. rokov som bol najmladším vedúcim poľsia v rámci Československých štátnych lesov. V roku 1973 prebehla reorganizácia a poľsia Sitno, Antol a Krnišov sa spojili do Lesnej správy Antol. Mňa preložili za zástupcu vedúceho LS Ladzany so sídlom v Hontianskych Nemciach, kde som zároveň vykonával funkciu pestovateľa. Od 1. 3. 1977 ma preložili na LS Antol do funkcie vedúceho LS. Túto funkciu som vykonával dvadsať rokov. LS sa umiestňovala vždy na popredných miestach. Mojou záľubou bolo okrem poľovníctva aj pestovanie lesa a hlavne škôlkárska činnosť. Ako jeden z prvých som mal odskúšané pestovanie sadeníc v substrátoch rôzneho druhu a hydroponiu v prevádzkových podmienkach. Týmto spôsobom sa mi podarilo znížiť o jeden rok pestovanie sadeníc v škôlke. Veľa kolegov sa chodilo k nám učiť. Mali sme najlepšie výsledky v rámci Slovenska. Vtedy prebiehala súťaž medzi lesnými škôlkami. Nám sa nepodarilo vyhrať, len preto, že sme mali menšiu výmeru ako napr. Smižany. Pokusné plochy, ktoré som založil slúžia dodnes. V roku 1995 bola LS Antol v rámci podniku Stredoslovenské lesy, š.p. Banská Bystrica vyhodnotená ako najlepšia a ja ako vedúci LS som sa umiestnil na prvom mieste. Pre mňa to bolo veľké zadostučinenie. Kvôli zdravotným ťažkostiam v 1997 som odišiel na dôchodok.

Podľa Vašich slov ste prežili zmysluplný a zaujímavý profesionálny lesnícky život. Ja som sa o Vás však získal veľmi zaujímavú informáciu, ktorá ma primala k tomu, aby som Vás vyhľadal a navštívil. Na OZ Prešov v Bardejove sa konal seminár o prof. Júliusovi Komárkovi. Dozvedel som sa, že Vy ste ako 14 ročný sprevádzali prof. Komárka na love.

Pán prof. Komárek v roku 1951 chodil na Lesný závod do do Antola. Chcel získať nejakú peknú srnčiu trofej. Ako doprovod s ním chodili dvaja lesníci. Zdržal sa týždeň, ale uloviť srnca sa mu nepodarilo. Zamestnanci LZ bol z toho nešťastní. Samozrejme aj u nás doma sa o tom hovorilo. Spomenul som pred otcom, že viem o jednom peknom srncovi. Spýtal sa, či by som nešiel robiť pánovi profesorovi sprievodcu. Bola to pre mňa veľká pocta. Súhlasil aj pán profesor Komárek, tak sme sa vybrali spolu na srnca. Vyrazili sme skoro ráno okolo štvrtej. Pán profesor sa čudoval prečo tak zavčasu. Uistil som ho, že tento srnec chodí za potravou včasne ráno. Srnec nás ale zbadal a hlasno začal békať. Podľa hlasu sme usúdili, že je to silný srnec. Večer sme sa vydali opätovne na postrížku, ale srnec sa neukázal. Na druhé ráno sme boli už opatrnejší a srnca sa nám podarilo uloviť. Bola to trofej silného šestoráka a jeho hodnota sa pohybovala okolo 115 bodov CIC.

Ako spomínate na prof. Júliusa Komárka?

Bol to veľmi rozumný a sympatický človek. V našej lokalite sa mu veľmi páčilo a viac krát sa sem vracal na lov srnca a jelenia. Ja som bol samozrejme hrdý, že som bol ako sprievodca úspešný. Ocenil to aj pán profesor. Za svoje sprievodcovské služby som si vyslúžil 5 korún, čo bola na tú dobu slušná suma. Bol som mladý a na všetko si už tak dobre nepamätám. S pánom profesorom sa viac rozprával môj otec. Spomínal, že keď vydal nejaké nové knižné publikácie, často krát sa na nich objavil obrázok nášho srnca z Antola.

Ďakujem za rozhovor a prajem Vám do budúcnosti hlavne veľa optimizmu a zdravia.

Milan Longauer

Úžasný svet spletanía

Košikárstvo nie je predmetom archeológie ako hrnčiarstvo alebo numizmatika, zachované predmety sú staré najviac niekoľko storočí. Košíkárstvo je však staré ako ľudstvo samo. Na reliéfoch v pyramidách sú zobrazené upletené predmety. Sú to košíky, kreslá pre vládarov, faraónova posteľ aj ohrady, obranné a ochranné výplety. Usadlivejší spôsob života priniesol potrebu vytvoriť predmety na prenášanie potravy, semien, zbraní a výrobkov.

Na Slovensku bola košíkárka výroba rozšírená po celom území. Jej znalosť bola bežnou potrebou roľníka. V čase vegetačného pokoja si roľníci sami zhotovovali koše, ošatky a výplety vozov. Vyvinulo sa z využívania rôznych prírodných pletív, z ktorých sa pletením zhotovovali predmety pre vlastnú potrebu. V priebehu storočí prerástlo úzky rámec výroby pre vlastnú potrebu, stalo sa domácou výrobou a ojedinele sa rozvinulo i do remesla (cech košíkárov – vietor, *fabricans cophinorum* – vznikol v 17. storočí v Pukanci). Na vyššiu úroveň ho pozdvihli košíkárske školy (prvá bola založená v Beluši) a družstvá, ktoré vznikali najmä od 80. rokov 19. storočia. Najväčší rozmach zaznamenalo košíkárstvo na prelome 19. a 20. storočia. Podľa uhorských štatistík bolo na Slovensku zaevidovaných do 270 kvalifikovaných a vyše tisíc domácich nekvalifikovaných

výrobcov prúteného tovaru. V súčasnosti je na Slovensku málo profesionálnych košíkárov a košíkárstvu sa väčšinou venujú starší ľudia žijúci na vidieku.

V depozitoch Lesníckeho a drevárskeho múzea je viacero predmetov dokumentujúcich košíkárstvo v minulom a predminulom storočí. V súčasnej expozícii Drevo vždy živé – tradičné remeslá pre dnešok je možné vidieť košíky z druhej polovice minulého storočia. Tieto košíky sú upletené z lubov, to je zo štiepaného dreva.

Najrozšírenejším materiálom na pletenie bývalo vrbové prútie, používali sa aj luby naštiepané z liesky, duba alebo iného dreva, niekde sa pletlo zo slamy alebo z korieňkov borovice, agátu, smreku, jedle. Niekde sa pletlo z trstia alebo z kukuričného šúpolia. Dnes sa na pletenie používajú aj dovozové materiály ratan a pedig, ktorý pochádza z liany dlhjej 50 – 100 m.

Pokiaľ sa rozhodneme upliesť košík z vrbového prútia, najprv si ho nastriháme. Na košík je vhodné vrbové prútie z nízkych vrb, ktoré majú tenké a dlhé prúty. Prút sa pri ohnutí nemá zlomiť. Vrbové prútie sa dá nastrihať prakticky po celý rok a strihajú sa jednorocné prúty rôznej hrúbky, lebo ich pri pletení treba. Košíkári si prútie nastrihajú na jar, keď začne prúdiť miazga a vyrašia prvé lístky. Hneď

ho olúpajú, ak ho chcú mať biele, alebo uvaria a olúpajú, aby bolo hnedasté. Prútie sa vysuší a uskladní. Pred pletením sa musí namočiť do vody, aby zmäklo a dalo sa z neho pliesť.

Na upletenie bežného košíka je vhodné aj nelúpané prútie. Prútie treba nechať po nastrihaní vysušiť, potom na chvíľu namočiť a pliesť. Nevysušené prútie by v košíku vyschlo a košík by bol nepevný. Za tú chvíľu, čo je namočené, nenaberie toľko vody ako keď bolo na koreni.

Košík sa začína pliesť od dna. Tri hrubšie kolíky sa v strede rozštiepia a ďalšie tri sa prestrčia, aby vznikol kríž.

Dvojicou tenších prútov sa kríž začne opletať, keď sa minie prút doplní sa ďalším. Opletá sa do potrebného priemeru slniečka, asi tak do 20 cm. Prečnievajúce konce prútov sa ostrihajú.

Popri každom kolíku sa strčia dva hrubšie osnovné prúty, prehnú sa hore a zviažu sa. Vedľa každého osnovného prúta sa strčí jeden tenší prút. Z týchto tenších prútov sa upletie spodný spevňujúci okraj a ďalej sa pletie bok košíka. Na ozdobu a na spevnenie sa môže do boku vplest' zo šiestich dostatočne dlhých prútov rymovka.

Postupne sa pletie až po vrch, potom sa z osnovných prútov upletie obruba. Ako rúčka sa hlboko do bokov vsunie hrubý prút, ktorý sa ovinie tenkými prútmi a upevní ešte tenšími prútikmi.

Ak sa vám košíkárstvo zapáčilo tak neváhajte. Existuje veľa publikácií a návodov venovaných tomuto krásnemu remeslu.

Ivan Hanula LDM Zvolen

Zdroj: ÚĽUV

Foto: www.bushcraft.com, autor

Križ.

Slniečko.

Prúty.

Vkladanie prútov.

Pletenie.

Pletenie boku košíka.

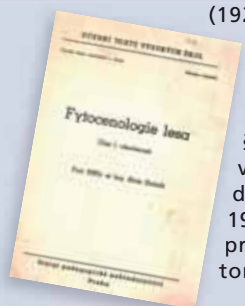
Zakončenie vrchnej obruby.

Prof., Ing., DrSc. Alois Zlatník

110. výročie narodenia popredného lesníka

Pochádzal z Dvora Králové nad Labem, kde sa 9.11.1902 narodil. Tu získal základné vzdelanie, tu absolvoval aj gymnaziálne štúdium. Vysokoškolské štúdium začal na Prírodovednej fakulte Karlovej univerzity v Prahe, pokračoval v štúdiu fytotherapie na biologických staniach na Švajčiarsku (1921 – 1922) a Francúzsku (1923 – 1925) na Univerzite v Montpellier.

Lesníctvo začal študovať na Lesníckom odbore Vysoké školy zemeľskej v Brne, externé štúdium ukončil v roku 1934. Docentúra (1933), profesúra (1946), doktor vied (1956).

V rokoch 1925 – 1929 bol pracovník Botanického ústavu, 1929 – 1946 pracovník a vedúci Dendrobiologického ústavu, 1946 – 1956 vedúci Ústavu botaniky a fytoecenológie, 1956 – 1972 riaditeľ Vedeckého laboratória biocenológie a typológie VŠZ v Brne.

Bol profesorom lesníckej botaniky a fytoecenológie, dendrológie, fytopatológie a anatómie drevín a dekanom Lesníckej fakulty VŠZ v Brne, člen rôznych komisií ČSAV.

Jeho ťažiskové práce predstavovali výskum v odbore fytoecenológie a synekológie. Výsledkom jeho celoživotného vedeckého výskumu bolo spracovanie originálneho chápania biogeocenológie. Bio-

geocenologický systém triedenia lesov v ČSSR je náukou medzinárodného významu a svojim teoreticko-vedeckým prepracovaním i praktickým dosahom nemá vo svete obdobu. V tejto oblasti úzko spolupracoval i so štátnou ochranou prírody na Slovensku ako expert Slovenského ústavu pamiatkovej starostlivosti a ochrany prírody a s niekoľkými správami CHKO a národných parkov.

Zaslúžil sa o rozvoj lesníckej typológie, nomenklatúry skupín lesných typov, je uznávaným znalcom karpatských lesov. Od roku 1949 pracoval na úlohe Generálneho riaditeľstva štátnych lesov na Slovensku – projekte siete chránených území. Z typologických prieskumov na Slovensku zhromaždil fytoecenologický materiál karpatských

pralesov a lesov, čo mu umožnilo vypracovať vlastné kritériá typizácie lesných spoločenstiev pomocou rastlín bylinnej vrstvy a združiť lesné typy do systému, ktorý uplatnil pri spracovaní stanoviténeho prieskumu lesov Slovenska.

Vytrvalo a neúnavne sa usiloval o zachovanie zvyškov prirodzených lesov v rôznych vegetačných stupňoch a o vybudovanie siete prírodných rezervácií ako dokladov nevyhnutných pre testovanie stupňov negatívnych zmien v krajine. Zo spolupráce s Geografickým ústavom ČSAV vznikla biogeocenologická mapa ČSSR, v ktorej je uplatnený Zlatníkov princíp geobiocenóz zostavený do skupín, ekologických radov a súborov, s nadstavbou lesných vegetačných stupňov. Bol ocenený zlatou medailou Vysoké školy zemeľskej v Brne.

Pôvodné vedecké práce, ktoré publikoval od samého začiatku svojej vedeckej činnosti s veľkou vytrvalosťou a usilovnosťou sa dotýkajú problematiky rastlinnej taxonómie, najmä experimentálnej taxonómie, ekológie, pôdoznanectva, fytoecenológie, histórie lesov a lesníctva, vplyvu človeka na prírodu a ochrany prírody.

Spracoval fytoecenologické a ekologické heslá do Náučného slovníka lesníckeho. Vydal Lesnícku botaniku špeciálnu (1970), Základy ekológie (1973), Lesnícku fytoecenológiu (1978). Lesnícka typológia vyšla až po jeho smrti - zomrel 30.6.1979 v Brne.

So Zlatníkovým menom sa stretáme v každej oblasti lesníckej typológie a jej historických odkazov slovenskej lesníckej prevádzky.

Viliam Stockmann

Prof. Alois Zlatník (tretí zľava) na zjazde botanickej spoločnosti, Vysoké Tatry (1955).

Pamätník Prof. Zlatníka na poľesi Habrůvka pri hornom okraji chránenej rezervácie Habrůvecká bučina medzi Olomučany a Josefovom.

Už dlhšiu dobu sa na našom OZ viedla neformálna diskusia o princípoch hnutia PRO SILVA, o tom, prečo stále treba zavádzať nové postupy do lesníckej praxe a čo sme doteraz robili zle. A ako všade, aj u nás sa nájdú ľudia nadchnutí pre novú vec a rovnako tak aj ľudia konzervatívnejší, ktorých treba trochu „postrčiť“. Tiež sme pri vonkajších pochôdzkach na lesných správach hospodáriacich v 1.- 3. lesnom vegetačnom stupni zistili, že jednoduchým aplikovaním Plánov starostlivosti o les nedosahujeme očakávané výsledky pri obnove porastov, hlavne, čo sa týka drevinového zloženia.

Preto sme sa na výrobnom úseku rozhodli zorganizovať pre našich lesníkov, odborných lesných hospodárov, pestovateľov, ale aj pre ostatných zamestnancov, ktorých zaujíma problematika prírody blízkej obnovy lesných porastov, dvojdnový seminár. Na odbornú konzultáciu sme si prizvali priekopníka pestovania výberkových lesov na Slovensku pána Ladislava Alcnauera, bývalého lesníka OZ Košice, tohto času na dôchodku.

Naším zámerom nebolo suché, nezázrivné prezentovanie odporúčaných obnovných postupov alebo názorov pracovníkov výrobného úseku, ale vyprovokovanie diskusie všetkých zúčastnených, výmena ich názorov a skúseností a akési prebudenie ich kreativity vo vzťahu k obnove MLP.

Ako mi iste dáte za pravdu a zhodli sa na tom aj účastníci seminára, každý JPRL je iný a vyžaduje si zo strany OLH trochu modifikovaný prístup. Súčasne platný Zákon o lesoch č.326/2005 poskytuje OLH dostatočný priestor na časové a priestorové modifikácie obnovného postupu. Nie je veľmi zložitá v zmysle predpisu PSL rozmerať dielec, vyznačiť clonný rub v pásoch alebo skupinách podľa ťažbovej mapy a urobiť obnovu. Lenže ak v takto obnovovaných porastoch zistíme, že z pôvodného zastúpenia drevín DZ 50, CR 40, HB 10 dosiahneme po obnove HB 90, CR10 niečo nie je v poriadku. A pri tom sa veľa krát ešte tešíme, že sme dosiahli 100% prirodzenej obnovy! Ale položíme si otázku: Toto bol náš obnovný cieľ?

Prvý deň seminára sme preto venovali prevažne obnove dubových porastov. Iste nie je jednoduché prirodzene obnoviť takéto porasty. Konkurencia hrabu a iných drevín, nepriaznivé zrážkové pomery, burina, zver a ďalšie činitele výrazne ovplyvňujú výsledok lesníckeho snaženia. Ale dobrý lesník je ten, ktorý hľadá také postupy, ktorými svoj obnovný cieľ dosiahne. So zdravým „sedliackym“ rozumom, zodpovedným a trpezlivým prístupom sa vo väčšine prípadov dá priaznivý výsledok dosiahnuť.

Z našej diskusie vyplynulo, že vykonať obnovu na dva zásahy, presvetlenie – dorub /ako to predpisuje PSL/ je nepostačujúce. Pri presvetľovačom rube sa z porastu vyberie všetko nekvalitné, okrem stromov, z ktorých by sme chceli založiť nasledujúcu generáciu. Zároveň sa však takýmto zásahom obnovovaný prvok veľmi presvetlí, čo vedie k obrovskému rozšíreniu

Za prírode blízky
hospodárením
v lese

Lesnícke dni PRO SILVA na OZ Revúca.

už spomínaného hraba, ale tiež buriny a prípadné semenáčky duba nemajú v tejto konkurencii šancu sa presadiť. Dochádza takto k neželanému zastúpeniu drevín obnovovaného MLP.

Diskusiou sme dospeli k nasledujúcim riešeniam: Najdôležitejšie je dosiahnuť prirodzenú obnovu dreviny dub v predstihu. To sa dá zabezpečiť predovšetkým jemnejším odclonením porastovej plochy s menším prísunom svetla do porastu- jednotlivým výberom. Zároveň musíme zásah urobiť po celej ploche dieľa /nie podľa ťažbovej mapy/, aby sme naplnili objemový predpis ťažby. Následne, po zistení zmladenia, pestovateľskými zásahmi toto zmladenie podporujeme a keď získa určitý „rastový náskok“ môžeme postupne zmladené časti porastu uvoľňovať, ale znova trpezlivo a s citom. Toto je však iba jednoduchá schéma. OLH alebo lesník musia brať do úvahy kopu ďalších faktorov a práve ich znalosť a rešpektovanie môže viesť k priaznivejším výsledkom. Často krát je potrebné prirodzené zmladenie podporiť spolupôsobením, uvoľňovaním plečmi rubmi, ochranou proti zveri a nevytlúčili sme ani podsadbu v prípadoch, že prirodzené zmladenie nemožno dosiahnuť.

Samozrejme takýto postup nie je nič nové. V praxi sa však pod obnovou porastu rozumie skôr ťažba dreva, ako postup

smerujúci ku kvalitnému následnému porastu. Pre lesníka tento postup je zložitejší a časovo náročnejší. Musí viac času venovať vyznačovaniu ťažieb, viac krát sa do porastu vracáť s ťažbovými zásahmi, ktoré majú navyše menšiu intenzitu, viac sa venovať sledovaniu vývoja porastu, viac... Je ešte veľa tých viac, ale to je práva lesnícka robota, ktorá si vyžaduje srdce, odbornosť a celého lesníka. Výsledkom je úspora nákladov pestovnej činnosti, ale hlavne následný porast, za ktorý sa nemusí nikto hanbiť.

Náš seminár pokračoval prehliadkou porastov vo vyšších lesných vegetačných stupňoch, až sme skončili v smrečinách v nadmorskej výške cez

1000 m.n.m. Svoje skúsenosti prezentoval Ing. Stanislav Novák, bývalý vedúci lesnej správy a OLH, pre ktorého to bola posledná akcia pred odchodom do dôchodku. Skromne, ale zároveň s hrdosťou rozprával o porastoch, ktoré počas svojej dlhjej kariéry na LS Jelšava pestoval. Používal princípy a metódy PRO SILVA v časocho, keď nikto o PRO SILVE ani „nechyroval“. Myslím, že do dôchodku odchádzal s dobrým pocitom, že niečo po sebe v podobe zdravých a kvalitných porastoch zanecháva. Taký lesnícky pomník...

Druhý deň sme sa stretli na lesnej správe Muráň. Obsah bol zameraný na obnovu porastov vo vyšších LVS. Pohybovali sme sa v „sviežich JD-BK-SM“ na vápencovom podlaží. Hľadali sme nielen jemnejšie spôsoby obnovy týchto porastov, ale aj návod ako časť z nich prebudovať na výberkové lesy. To bola hlavná úloha nášho hosťa pána Alcnauera. Znova to nebolo „kázanie“, ale voľná diskusia väčšiny zúčastnených s množstvom argumentov. A tí čo nediskutovali, počúvali a rozmýšľali o problémoch obnovy. A presne to bol cieľ, ktorý som spomenul na úvod. Prebudiť lesnícku kreativitu v pracovníkoch, zabezpečujúcich obnovu a pestovanie lesa.

Absolvovali sme niekoľko ukážok, počnúc dieľcami so spontánnou prirodzenou obnovou na priaznivom stanovišti a výborných terénnych pomeroch, až po kalamitou rozvrátené, zaburinené JPRL s veľmi slabou prirodzenou obnovou. V každom z týchto porastov je potrebné trochu modifikovať lesnícky prístup, k dosiahnutiu cieľa. Dôležité pritom je, aby si lesníci všepili určité princípy a spôsoby myslenia a tieto uplatňovali pri svojej každodennej činnosti.

Čo povedať na záver. Asi veľa slov netreba. Mne osobne stačí dobrý pocit zo zmysluplne prežitých dní. Keď sme sa lúčili s pánom Alcnauerom, tiež nepadlo veľa slov. Ale pevný stisk ruky a pohľad do očí mi naznačil, že odchádzal veľmi spokojný a presvedčený, že myšlienky PRO SILVA padli na úrodnú pôdu a začali klíčiť. Jeho práca našla na našom závode ďalších pokračovateľov, ktorí si budú chcieť postaviť ten svoj pomník. Dôkazom toho je aj záujem prejavovaný účastníkmi seminára o exkurziu do výberkových lesov na Smolníckej Osade, kam nás náš hosť pozval.

Vladimír Hlinka
vedúci VTÚ OZ Revúca

V lesoch pohoria Troodos ukrytá nádhera

Maľované kostoly a kláštory na Cypre

Hoci ostrovný Cyprus nevyhniká veľkou rozlohou, nachádza sa v ňom na tisíc kostolov a kláštorov, od tých skromných a chudobných až po tie veľkolepé, bohaté. Od čias, kedy bol ostrov pripojený k byzantskej ríši, prevládajú tie pravoslávne. Ich najväčšia koncentrácia je v centrálnom pohorí Troodos.

Široká rovina Messaria, rozkladajúca sa od Morphou na západe až po východnú Famagustu, rozdeľuje hornatú časť ostrova. Na severe je to úzke, ale dlhé Kyrenejské pohorie s najvyššou centrálnou časťou Pentadaktylos (Päť prstov, 1026 m), na juhu viac ako 80 km dlhé a 60 km široké a oveľa vyššie pohorie Troodos (1951 m). Vrcholy pahorkatiny západného polostrova Akamas dosahujú výšku len niekoľko sto metrov.

Po prístáti na letisku v Larnake a návšteve Nikózie (Lefkosía), z rozdeleného hlavného mesta ostrovnej republiky mierime najkratším smerom do pohoria Troodos. Tým smerom je cesta E907. Po nocľahu pod priehradou nad dedinou Xyliatios (45 km od Nikózie) sa presúvame po ceste o šesť kilometrov vyššie. Smerová tabuľa „Stavros Agiasmati 6 km“ nás prinútila odstaviť prenajaté autá a vydať sa pešo do hôr k prvému pravoslávne mu kostolu.

Ešte jedna tabuľa s týmto nápisom a symbolom UNESCO na začiatku náučného chodníka (nature trail) nás posmelila k prvým krokom. To však bolo zo značenia všetko. Zlaté naše pásové

Stavros Agiasmati.

Stavros Agiasmati-Vstupný portál.

značky! Je len prirodzené, že pri najbližšom rázcestí sme ne zvolili správny smer a museli sme sa vracaf. Nazvali sme to rozcvičkou. Ironici podotkli, že takýchto rozcvičiek bude zrejme viac. A veľmi sa nepomýlili. Širokých chodníkov, resp. ciest je tu krížom-krážom pomerne veľa. Usúdili sme, že zrejme kvôli lesným požiarom, aby sa hasičská technika mohla dostať takmer všade. Tak sa stalo, že namiesto krátkeho stúpania sme obišli celú dolinu, len aby sme sa dostali o pár metrov vyššie. Po 2 a ¼ hodine sme konečne prišli k prvému cieľu.

Pod cestou a korunami stromov nenápadne učupená stavba vôbec nepoukazovala na boží stánok. Obdĺžniková budova so sedlovou strechou skôr pripomínala hospodársku budovu. Dôvod, prečo bola zapísaná do Zoznamu svetového dedičstva UNESCO, sa skrýval vo vnútri vo forme fresiek. Maliar Philipos Goul tu použil celkom tri odlišné štýly maľby. Účelom prečnievajúcej strechy zakončenej stĺporadím, neskôr vyplneným kamenným murivom, bolo tiež chrániť fresky aj na vonkajších stenách. Tento štýl stavieb kostolov sa časom rozšíril po celom Cypre a stal sa preň typickým. Kostol Stavros Agiasmati bol súčasťou niekdajšieho kláštora rovnakého mena, ktorý bol postavený na konci 15. storočia. Podľa údajov na zachovalých maľbách pravdepodobne išlo o rok 1494. Keďže správca s kľúčom, bývajúcí v niekoľko kilometrov vzdalenej dedinke Platanistasa, o nás nevedel, spoza okien sme toho veľa nevideli.

Na nádvorí sú lavičky a najmä popadané plody mandľovníka, čo nás dobrovoľne zdrží. Podaktorí navštvia aj kabínky WC zakomponované do svahu. Voda je tu privádzaná, tak ako po celom ostrove, čiernymi umelohmotným hadicami vinúcimi sa voľne po zemskom povrchu. Oddýchnutí a posilnení opúšťame vzácný kostol, k ďalšiemu je to 7,5 km. Pokračujeme teda chodníkom nad lesnou cestou. A ajhľa, je tu konečne turistické značenie, a to hneď E4, medzinárodná magistrála. Stúpame v smere šípky na hrebeň. Je tu niekoľko výhľadových bodov (view point) a pri významných miestach a vzácnych stromoch pri nohách zelené informačné tabuľky,

okrem gréčtiny aj v angličtine. Konečne pravý náučný chodník. Vinie sa hustým píniovým lesom, sadmi viníc, mandľovníkmi, ale aj endemickými dubmi (golden oak) a kríkmi jahodovníka (eastern stawberry). Pohybujeme sa vo výškach okolo 1200 m. Z najvyšších miest vidno na severe záliv Morfou Bay a časť pohoria Kyrenia, na západe najvyššiu časť pohoria Troodos, juhozápadne oblasť Madari (územie európskeho významu NATURA 2000).

Pri klesaní k dedinke Lagoudera (1000 m n. m., 200 obyvateľov) okúsime chuť hrozna, prejdeme sotva badateľný potok a sme v klukatých miestnych uličkách. Prejdeme hlavnú križovatku a po necelom kilometri zídeme z cesty ku kostolu Panagia Araka. Sedlová strecha nás už neprekvapí. Správca je prítomný, v bývalom kláštornom trakte v susedstve kostola je na terase pri vínku veselo, nemecky hovoriaci turisti majú zrejme návštevu už za sebou. Nádherne stredobyzantské fresky namaľoval v roku 1192 maliar Theodoros Apsevdes tak dokonale, že vďaka nim zahrnulo UNESCO kostol do svojho Zoznamu. Ich reprodukcie predávajú priamo v kostole.

Pedoulas.

Cieľ je splnený, dva pravoslávne kostoly a s „rozcvičkami“ aj asi 15 kilometrov chôdze v Adelfoiskom lese je za nami. Zostáva ešte zostúpiť po ceste 7 km k autám, čo už nie je veľmi zaujímavé. Prenocovali sme na odpočinkovom

Vnútro kostola v Pedoulas.

Fresky kostola v Pedoulas.

mieste pri kaplnke Panagia Plataniotissa. A urobili sme dobre. Kým ženy zapalovali v kaplnke sviečky, mužská časť okupovala pri pive neďalekú kaviareň.

Na druhý deň sa venujeme viac pešej turistike, čo nám však nebránilo navštíviť ďalší „vidiecky“ kostol patriaci do zoznamu UNESCO. Nenápadný kostol sv. Michala Archanjela je hneď oproti Byzantskému múzeu v dedinke Pedoulas.

Opäť nádherné fresky, tiahnuce sa tento raz až ku krovu, keďže tento kostol nemá strop.

Do Zoznamu svetového dedičstva je zapísaná skupina celkom desiatich cirkevných pamiatok, bohato zdobených freskami a poskytujúcich prehľad o byzantskom a postbyzantskom maliarstve na Cypre. Známe sú aj pod názvom „maľované kostoly v Troodos“. Okrem uvedených troch sú to ešte Agios Nikolaos tis Stegis v Kakopetrii, Agios Ioannis Lampadistis v kláštore Kalopanagiotis, Panagia Forviotissa (Asinou) v Nikitarti, Panagia tou Moutoulla, Timios Stavros v Pelendrii, Panagia tis Podythou v Galati a Metamorfosis tou Sotiros v Palaichori.

Nádvorie kláštora Kykkos.

Za zmienku a návštevu stojí aj kláštor v horách, ktorý síce nie je pod patronátom UNESCO, ale svojou nádherou a rozlohou patrí k najznámejším na Cypre.

Sú miesta na tejto zemi, kde sa všetko začína i končí. Začiatok pre pokrstených v prameni viery pred každým štartovacím bodom a koniec pre tých, ktorí veľmi túžia po čistote a kráse, ktoré duša vyhľadáva, aby si odpočinula. Sú útočistia, ktoré sú otvorené ako nebo vítajúce tých, ktorí utekajú z hlučného každodenného života, aby vystúpali hore... Tí, ktorí chcú obohatiť svoje zmysly predstavou plnej pohody a vrátiť sa opäť do sveta bohatší... Na Cypre možno nájsť takéto miesto... kláštor Kykkos! (Preklad z úvodníka publikácie The Holy Monastery of Kykkos in Cyprus, Athens 2005)

Pohľad do automapy prezrádza, že kláštor Kykkos leží v západnej časti pohoria Troodos v nadmorskej výške 1500 m, vzdialený od Chionistry 28 km a je autom dostupný. My sme však k nemu o niečo bližšie a ako sa onedlho presvedčíme z neďalekej vyhladky, priam na dohľad. Napriek klúkatej ceste do pol hodiny sme na

parkovisku pred jeho vstupnou bránou.

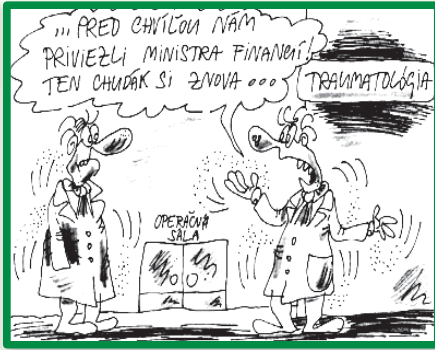

Kláštorný komplex tvoria izby mníchov, ktoré spolu s knižnicou a jedálňou svojim usporiadaním vytvárajú nádvorie. Z nádvorja je prístup do múzea, ktoré je však mimo neho a vyčnieva do voľného priestoru. Samostatne stojaci kostol a s ním susediaca izba pre opáta a zasedačka cirkevnej rady akoby uzatvárali druhé nádvorie. Za kostolom sú dva podlhovasté objekty hostelu. Samostatná portálová zvonica vo svahu čnie vysoko nad komplexom. Na opačnej strane na miernej vyvýšenine je kaplnka. Pre návštevníkov a pútnikov sú v okolí kláštora vybudované ubytovacie zariadenia, reštaurácie a predajné stánky.

Kláštor Kykkos je najhonosnejší a najslávnejší na Cypre. Vyznačuje sa množstvom nástenných maliieb a mozaík a pozláteným interiérom a vybavením najmä kostola. Založený bol v 11. storočí mníchom menom Isaiah počas vlády Alexeja I. Komnena, byzantského cisára. Kláštor je zasvätený Panne Márii Eleouskej. Jej svätá ikona, ktorú kláštoru daroval vraj cisár a je jednou z troch, ktoré namaloval evanjelista Lukáš, je v kláštornom kostole. Bohatstvo získalo opátstvo z milodarov veriacich a pútnikov, ktorí ho venovali z vďaky ikone na drevenej doske za uskutočnené zázraky. Bohatstvo dokumentuje aj skutočnosť, že mnísi investovali aj do pivovaru KEO, najväčšieho na Cypre.

Aj keď prvoradým cieľom nášho pobytu na Afrodotinom ostrove bola horská turistika, popri fyzickej námahe znásobenej teplotou našli sme si čas aj na duševnú kultúru, a to nielen návštevou cirkevných pamiatok. Veď Cyprus je na každom kroku popretkávaný bohatou históriou. Treťou najväčším ostrovom v Stredozemnom mori leží na rozhraní troch kontinentov. Geograficky patrí k Ázii, politicky však do Európy. Po pevninových Grékoch (Mykéňanoch) a Kréťanoch dobývajú postupne ostrov Dóri, Féniciania, Asýrčania, Egypťania a Peržania. Po Aténčanoch prišli Rimania, do jeho dejín zasiahli križiaci, Janov s Benátkami, Osmanská ríša i Británia. A všetci tu po sebe zanechali stopy. Politicky je ostrov rozdelený aj dnes, severná časť je pod správou Turecka.

Jozef Cyprich

	krídlo (odb.)	začiatok tajničky	podradovacia spojka	domáce meno Márie	odporovacia spojka	nerozoberateľný spoj									
Staro-germán															
vábili															
soška bôžika lásky															
	beduínsky plášť kvalitné palivo						mravná pomoc	matka (hovor.)	juho-americké papagáje	EČV Krupiny	Pomôcky: ya, aba, spála, alína	pokračovanie tajničky	nový odsek		
vyčnievajúce slonie zuby				ohmatanie šarlach (zastar.)								značka sodíka			
Olympijské hry (skr.)			dusivá horúčava úradná vyhláška									kód Albánska mesto na Morave			
pravidelné zvuky mlynských kolies										omám pálenkou kamene					
ošetrovatelia sádov									fáza Mesiaca nízka pohovka						
	luxusný rod. dom lyžiarsky vosk							okaté ženy škriepka (kniž.)							
samica psa							buduje značka zirkónia								
popravca				skríknúť náhle ochabnutie svalstva										špajza	
podmienková spojka			malé obchody veľmi ľahké drevo								športový klub (skr.) tur. mužské meno				
domáce meno Róberta							staro-egyptský boh slnka ohrada			spojovací výraz dom. meno Estery					
	Slovenský rozhlas (skr.)	alpský škriatok meno Cruisa						nenič lámaním orgány zraku							
upravovalo miesto na ležanie									rešeto španielsky člen						
koniec tajničky											EČV Nitry				
pridala masť do jedla												už, po španielsky			

Zasmejte sa

- Pán doktor občas mám pocit, že počujem hlasy a nikoho okolo seba nevidím.

- A kedy sa vám to stáva?
- No vždy, keď telefonujem.

- Ferinko, miluješ ma ešte? - pýta sa manželka.

- Stručnejšie! Čo si chceš kúpiť.

Cestuje blondínka lietadlom do Londýna. Hoci má lístok do tretej rady sadne si do prvej. Príde k nej letuška a prosí ju:

- Sľečna, presadnite si láskavo do tretej rady...

Blondínka vytiahne transparent s heslom SOM BLONDÍNKA, ALE NIE SOM SPROSTÁ!!! a ani sa nepohne. Nepomôže ani dohováranie kapitána a ostatných členov posádky. Celý ten cirkus sa znepáči jednej brunetke, tak sa nakloní k blondínke a niečo jej pošepká do ucha. Čuduj sa svete, tá stiahne transparent a sadne si na svoje miesto v tretej rade. Letuška poďakuje brunetke a pýta sa:

- Ako ste to dokázali?
- Povedala som jej, že prvé dva rady neletia do Londýna.

Fero kľací v kuchyni na kolenách a drhne podlahu.

- Tak toto by ma v živote nenapadlo. - poznamená Mišo.
- Ani mňa! To je nápad mojej starrej!

- Pán doktor, svrbí ma celé telo.

- A skúšali ste sprchu?
- Hej, týždeň-dva bol pokoj, a potom zas...

Fero kupuje od starej cigánky koňa. Informuje sa:

- Koľko za neho chcete?
- Štyridcat tisíc.

- No je nejaký vychudnutý...
- ... on neny vychudnutý, on je štyhly.

- Veď ten kôň aj kulhá...
- ... on nekulha, on má takú zvlašnu chódzu.

Fero potom vysadne na koňa a chce sa na ňom prejsť, kôň však narazí hlavou do prvého múra. Fero sa zhrozí:

- Preboha, veď ten kôň je aj slepý!!

- On neny slepý! - oponuje cigánka - On je odvážny.

Uveríte?

Srnka s estetickým cítením

Neobyklý spôsob hľadania najkrajších kombinácií kvetov používajú majitelia nemanovaného kvetinárstva na Záhorí. Do ich domu na periférii obce si našla cestu zvedavá srna, ktorú zaujali najmä aranžmány kvetín pri vchode. Zo srny sa stala postupom času pravidelná návštevníčka. Majitelia domu si všimli, že zvierat venuje najviac času kvetinám, ktoré sa napokon najlepšie predávajú. Túto schopnosť plachej srny začali využívať v svojom biznise a pri vchode nechávajú každé ráno niekoľko kombinácií kvetín. Tie, ktoré najviac srna obdivuje, potom s veľkým úspechom ponúkajú v svojom obchode. „Neviem, či je to náhoda, ale odkedy k nám srna chodí, darí sa nám lepšie,“ zverila sa majiteľka domu.

Rubriku pripravuje Ferko Tárjako

Naše zariadenia

Chata Oravice

Milan Longauer

V prezentácii našich rekreačných zariadení sme sa dostali na OZ Námestovo. Jednou z najznámejších chát, ktoré ponúka pre návštevníkov je chata Oravice. Už samotný názov evokuje záujem o pobyt v tomto atraktívnom prostredí Slovenska. Priestranné ubytovacie zariadenie sa nachádza v blízkosti Termálneho kúpaliska Oravice. Jeho kapacita je 18 lôžok v piatich trojpostelových a štvorpostelových izbách. Priestranná kuchyňa je vybavená potrebným zariadením. Vedľa sa nachádza špajza. Teplo rodinného krbu si môžete vychutnať v spoločenskej miestnosti. Vonkajšie sedenie umožňuje stráviť príjemné chvíle pri opekaní a grilovaní. Chata návštevníkom poskytuje štandardné ubytovanie s kompletným vybavením.

Najväčším lákadlom tejto lokality, ako jedinej na Orave, je geotermálna voda s teplotou 57°C, vyvierajúcou z 1606 metrov hlbokého vrtu. Jej teplota sa v bazénoch reguluje a pohybuje v rozmedzí 36°C - 41°C. Ideálnym zakončením dňa je relaxovanie v celoročne otvorenom termálnom kúpalisku, ktoré umožňuje turistom sedieť alebo plávať v horúcej vode a pritom sa dívať na končiare hôr. Môžu do neskorých hodín využívať sírano-vápenato-horečnatú vodu s vysokým obsahom železa s liečivými účinkami najmä na choroby pohybového ústrojenstva, močových ciest a obličiek.

Oravice sú obklopené Západnými Tatrami s dominantným vrchom Osobitá 1686 m.n.m., Skorušinskými vrchmi a Oravskou Maguroou 1232 m.n.m. Sú obľúbeným rekreačným miestom s veľmi dobrými klimatickými podmienkami, prírodnými krásami a terénmi vhodnými na rekreáciu a turistiku. Lokalita je zároveň lyžiarskym strediskom a turistickým východiskom do Roháčov. Môžete si vybrať ľahký, náučný, chodník, vedúci k Roháčskym plesám a vodopádu alebo náročnejšie, ale o to zaujímavejšie túry na Rákoň, Volovec, Ostrý Roháč, Plačlivé a iné vrcholy hlavného hrebeňa Roháčov. Roháčske plesá sú vyhlásené za Národnú prírodnú rezerváciu. Lákadlom pre milovníkov prírody je v blízkosti Oravíc Národná prírodná rezervácia Juráňová dolina, ktorá leží na území TANAPu. Potok Biela voda v nej vytvára úzky kaňon s menšími vodopádmi a na dne vodou vymletými tzv. obrými hrncami. Predmetom

ochrany je geomorfologicky a krajinársky významné územie so zachovalými lesnými biocenózami a vápnomilnou flórou, ktorej bohatú druhovú diverzitu tvoria horské a vysokohorské druhy.

Oravice boli vyhľadávaným letoviskom od začiatku tohto storočia. Prvá útulňa bola postavená v roku 1931 pod Krúpovou. Neskôr sa tu stavali súkromné chaty. Vo vojnových rokoch všetky hájovne a chaty vypálili nemecké vojská. Z historických pamiatok sa zachovala len kaplnka Sv. Anny postavená v roku 1817-1820. Chata Oravice je centrálnym objektom v atraktívnej lokalite. Koncom minulého storočia tu žil lesník Anton Kocyan (1835-1916), skúsený ornitológ, preparátor a zakladateľ prírodovedných zbierok múzea v Oravskom hrade. Na jeho počesť je na našom zariadení umiestnená pamätná tabuľa.

Nedaleké Múzeum oravskej dedi-

ny je umiestnené v prekrásnom prostredí medzi Zubercom a Zverovkou. Okolo 50 stavieb ľudovej architektúry z rôznych dedín je rozostavených v niekoľkých celkoch, pripomínajúcich jednotlivé časti Oravy. Skanzen začali budovať v roku 1967 a od roku 1975 je prístupný pre verejnosť.

Orava je bohatá na folklórne tradície a na mnohých miestach sa tu zachovala typická ľudová drevená architektúra. Pôvodné ľudové drevenice sa nachádzajú hlavne v Podbieli a Srňacom, ďalej v Zuberco, Habovke, Oravskej Lesnej, Zázrivej, Suchej Hore alebo Hladovke.

Receptár

Rybárska sezóna vrcholí a pokiaľ máte v blízkosti priaznivca Petrovho cechu, možno do vašej kuchyne pribudne kus sumčieho mäsa. Toto je jedna z možností, ako našu najväčšiu rybu veľmi chutne pripraviť.

Suroviny na dve porcie:

Filety zo sumca 300 g, špenát 150 g, 1 vajce, morská soľ, korenie na ryby, cesnak, olivový olej, bylinkové maslo, čerstvý kôpor, limetka.

Postup prípravy:

Očisteného sumca nakrájame na filety. Zľahka dochutíme. Na panvici speníme maslo, pridáme špenátové listy, orestujeme a dochutíme. Pridáme vajčko a dobre premiešame.

Ochuteného sumca opečieme na olivovom oleji po oboch stranách a vložíme na 10 minút do rozpálenej rúry. Pridáme bylinkové maslo a čerstvý kôpor. Nakoniec pokvapkáme citrónovou limetkou.

Dobrá chuť

Sumec na špenáte

Ahoj deti!

Pripravil som si pre vás zaujímavé hry. Najprv si zopakujeme pranostiky, ktoré nám hovoria aké bude počasie, úroda alebo iné udalosti. Potom si zistíme ako poznáme zvieratá a stromy v našich lesoch a nakoniec si vystrihneme a nalepíme skladačku. Ak chcete získať pekný darček, napíšte mi pranostiky v správnom tvare, určite zviera a strom, vystrihnite jednotlivé diely skladačky, poskladajte a nalepte ich na papier. Poskladaný obrázok podpíšte, pridajte váš vek a poštovú adresu.

Jazvec Mišo

Váš kamarát jazvec Mišo

Pospájaj správne septembrové pranostiky. Vieš čo znamenajú?

Po svätom Kríži,
September je krásny ako kvet
September,

a ovocie v ňom sladké ako med.
z poľa ber!
jeseň sa blíži.

Poznáš zviera a strom?

Žije vysoko v horách.

Je to?

- a) Muflón lesný
- b) Srnec lesný
- c) Kamzík vrchovský

Mohutný listnatý strom, má žalude.

Je to?

- a) Buk lesný
- b) Dub zimný
- c) Pagaštan konský

Moja adresa je:

jazvec Mišo
redakcia časopisu Lesník
Námestie SNP č.8
975 66 Banská Bystrica

Kalendár akcií

2.10. – 5.10.2012

LIGNUMEXPO - LES 2012

MEDZINÁRODNÝ DREVÁRSKY A LESNÍCKY VEĽTRH

Agrokomples Nitra

4.10.-6.10.2012

BIOSTYL

5. veľtrh zdravej výživy, ekológie a zdravého životného štýlu

Incheba Bratislava

4.10.- 6.10.2012

ESOTERIKA

5. vzdelávací a zábavný veľtrh

Incheba Bratislava

17.10.-21.10.2012

MODDOM

17. medzinárodný veľtrh nábytku, bytových doplnkov a interiérového designu

Incheba Bratislava

19.10.-20.10.2012

JAHRADA 2012

3. ročník výstavy okrasných drevín, ovocných stromov, potrieb pre záhradkárov a potrieb na výzdobu hrobov k pamiatke zosnulých. Celoslovenská súťaž jablko roka a hruška roka.

Expo center Trenčín

Pracovné jubileá

September 2 0 1 2

20 rokov

Ing. Vanous Martin, vedúci LS, LS Spišské Podhradie – OZ Prešov

Ing. Valach Rastislav, vedúci RSLT Banská Bystrica – OZLT BB

25 rokov

Ing. Dudáš Zoltán, vedúci LS, LS Bajč – OZ Palárikovo

Ing. Halmo Andrej, technik, LS Duchonka – OZ Prievidza

Ing. Vaňo Miloš, vedúci LS, LS Nitrianske Pravno – OZ Prievidza

Ing. Kropil Jozef, ťažbár – OZ Prievidza

Ing. Šoltýs Emil, technik, LS Nitrianske Pravno – OZ Prievidza

Ing. Podlucky Vladimír, technik, LS Kšinná – OZ Trenčín

Ing. Bošková Eva, referent ekológ, lesoturistika – OZ Trenčín

Ing. Kaššáková Alena, vedúca LS, LS Považská Bystrica – OZ Považská Bystrica

Ing. Valúch Jozef, riaditeľ OZ – OZ Žilina

Ing. Stenclák Ján, pestovateľ – OZ Čadca

Ing. Pitoňáková Soňa, hlavný manažér pre ekonomiku, obchod, plán a controlling – OZ Semenoles

Ing. Černák Jozef, ťažbár – OZ Čierny Balog

Ing. Petro Branislav, referent SIS, MTZ – OZ Slovenská Ľupča

Ing. Mihálik Boris, vedúci LS, LS Divín – OZ Kriváň

Ing. Rogožník Marian, vedúci LS, LS Málinec – OZ Kriváň

Ing. Tisza Július, referent obchodu – OZ Rožňava

Ing. Krochta Jozef, vedúci LS, LS Zborov – OZ Prešov

Ing. Eliáš Peter, technik, LS Zborov – OZ Prešov

Ing. Kolesár Ľuboslav, referent správy lesných pozemkov a reprivatizácie – OZ Prešov

Ing. Řezanka Jozef, VORŠ – kontrolór – GR BB

Ing. Maslo Štefan, VORŠ – držba a reprivatizácia – GR BB

30 rokov

Debrovská Edita, sekretárka – OZ Levice

Dócze Zoltán, vedúci LO, LS Plášťovce – OZ Levice

Krchňavý Peter, vedúci LO, LS Plášťovce – OZ Levice

35 rokov

Gatál Slavomír, vedúci LO, LS Bojnice – OZ Prievidza

Franek Jozef, referent správy a manažmentu majetku – OZ Prešov

Lenhardtová Katarína, dispečer výroby LT, RSLT Banská Bystrica – OZLT BB

Ing. Novák Ján, CSc., vedúci odboru kontroly – GR BB

Ing. Čavojský Ján, VORŠ – marketing a správa pohľadávok – GR BB

40 rokov

Palkovič Stanislav, vedúci LO, LS Moravský Svätý Ján – OZ Šaštín

Gavula Michal, technik, LS Remetské Hámre – OZ Sobrance

Fečík Michal, fakturant dreva, BTS – OZ Sobrance

Visokai Vincent, vedúci LO, LS Slanec – OZ Sobrance

Odchod do starobného dôchodku

Vizváryová Mária, účtovníčka – OZ Šaštín

Ing. Plško František, finančník – OZ Topoľčianky

Vrabcová Helena, referent MTZ – OZ Žilina

Železník Eduard, vedúci LO, LS Jasov – OZ Košice

Životné jubileá

September 2 0 1 2

50 rokov

Fruniová Mária, hlavný účtovník – OZ Topoľčianky

Zselenáková Emília, referent správy a man. majetku – OZ Sobrance

Ing. Staško Ján, referent MTZ a nákupu – OZ Sobrance

Sabol Ján, vedúci LO, LS Udavské – OZ Vranov nad Topľou

Mlej Matúš, výrobný manažér, RS Vranov – OZ Biomasa

Bc. Snopková Milena, VORŠ – správca systému nehnuteľností – GR BB

Ing. Kráľová Dana, MBA, vedúca odboru controllingu a cien – GR BB

60 rokov

Mihálik Anton, vedúci LO, LS Nitrianske Pravno – OZ Prievidza

Ing. Vágner Milan, technik, LS Predajná – OZ Slovenská Ľupča

Ivan Michal, vedúci LO, LS Žiar – OZ Žarnovica

Ing. Hricko Ján, vedúci LS, LS Hanušovce – OZ Prešov

Babinský Michal, hlavný účtovník – OZ Biomasa

Ing. Beňo Ján, VORŠ – vedúci technik – GR BB

Putovná výstava Smrečiny sa presunula do Banskej Bystrice

Výstava Rozpadajúce sa smrečiny sa po deviatich mesiacoch presunula z Lesníckeho a drevárskeho múzea vo Zvolene na generálne riaditeľstvo do Banskej Bystrice. Základné informácie o problematike hynúcich smrekových porastov približuje sedem informačných tabulí a na doplnenie informácií sa na ďalšom paneli premieta film Prales Ošust, podsadby zdravotne narušených porastov a prírode blízke pestovanie lesa.

Autorkou projektu Smrečiny, v rámci ktorého sa stála výstava realizuje a aj spoluautorkou scenára je Mgr. Tatiana Figurová. Ďalšími autormi sú najmä Prof. Ing. Milan Saniga, DrSc. a Ing. Rudolf Bruchánik, PhD.

<p>Pozvánka</p> <p>LESY SR, s. p. Banská Bystrica Lesnícke a drevárske múzeum</p> <p>Vás pozývajú na otvorenie prvej prezentácie putovnej výstavy</p>	<p>Roz- pada- júce sa smre- činy</p> <p>poznatky z výskumu do lesníckej praxe</p> <p>realizovanej v rámci projektu Smrečiny</p>	<p>dňa 12. 9. 2012 o 13.00 hod.</p> <p>v priestoroch Generálneho riaditeľstva LESY SR, s. p. Banská Bystrica</p> <p>Nám. SNP 8, Banská Bystrica</p>	<p>Autori scenára:</p> <p>Mgr. Tatiana Figurová Prof. Ing. Milan Saniga, DrSc. Ing. Rudolf Bruchánik, PhD.</p>	<p>Súčasťou výstavy je premietanie filmu Prales Ošust, podsadby zdravotne narušených porastov a prírode blízke pestovanie lesa</p>	 <p>Spolu financované ES</p> <p>Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka: Banská investícia do vidieckych oblastí</p> <p>Program rozvoja vidieka SR 2007 – 2013, ktorého riadiacim orgánom je Ministerstvo poľnohospodárstva a rozvoja vidieka SR</p>
---	--	---	--	---	---